KLUB NOVÝCH NEWCOMERS' CLUB

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail. Reg. No. 3088

388 Atwater Ave.,Mississauga, Ontario, L5G 2A3, Canada. Tel. /905/ 278-4116.

No.3-4. Vol.23.. březen-duben--March-April 1999.



Vedle moravského Slovácka a Slovenska měl Tomáš Masaryk rád jižní Čechy a Chodsko.Tento historický záběr je z jeho návštěvy Domažlic 2.května 1923.

Czech freedom fighters facing pension misery

by FRANCIS HARRIS
in Prague

CZECH veterans who fought with the British during the Second World War are living on the breadline, while officers who resigned in disgrace after the fall of communism benefit from generous redundancy payments.

Some of the veterans are eking out a desperate existence on state pensions averaging £20 a week. A number are now going hungry, according to a British charity working for ex-Servicemen and their widows.

Major-Gen Alois Siska, 85, a former bomber pilot representing other ex-RAF aircrew said the Czech government had done almost nothing to compensate his former comrades for their war service or for communist persecution after 1945.

By contrast, communist officers, forcibly retired after the 1989 "velvet revolution", received up to £2,400 redundancy money. The government argues that, under communist-era legislation, it has no choice but to pay the money. But it has failed to explain why it neglects members of the Czechoslovak forces based in Britain during the war.

British veterans currently suing the Japanese government for the barbaric treatment they received in captivity can blame a foreign power for their suffering.

But Czechs — like Slovaks and Poles in a similar predicament — were persecuted by their own government. The Czechoslovak communists were responsible for the quasi-judicial murder of former RAF pilots and Army veterans on trumped-up charges of treason during the Forties and Fifties. Others were forced to labour in uranium mines, or were tortured and imprisoned.

The communists justified their behaviour on the grounds that the men swore an oath of allegiance to George VI when they came under British command after the fall of France in 1940.

The Czech government last week offered limited compensation to former political prisoners. They will get £12.50 for every month of communist confinement.

This should include some former British-based veterans, but ex-Servicemen's associations said it would do little to help most of their members, who were persecuted but not imprisoned. Their pensions take scant account of war service.

Many now rely on charity payments from the Lincolnshire-based Air Bridge Association (ABA). Jim Aubin, the charity's chairman and himself a wartime RAF veteran, said central Europe's governments lacked the money to pay veterans.

His organisation is the only one working with former central European veterans. "It's hard raising money," he said. "They're just old pensioners who most people think ought to be dead by now. But in 1940 the Poles and the Czechoslovaks formed 25 squadrons in Britain. That made the difference. It may even have saved us."

Thousands of former Czech, Slovak and Polish veterans are still alive, most now in their seventies and eighties. The ABA pays individuals £400 a year to supplement meagre state pensions and provides other aid including wheelchairs and hospital equipment.

The association is particularly concerned by the plight of British war brides who married central Europeans and were later trapped behind the Iron Curtain.

Joy Kadeckova married a Czech pilot killed just before the end of the war. She promised to return to his homeland if he could not. Almost 42 years later, she survives on a weekly state pension of £22.50 a week. Her rent is almost £17 a week.

She bridges the gap by working as a translator. "It was my decision to come here," she said. "I don't expect any special treatment."

Gen Siska is less fatalistic. Despite two heart attacks and the removal of a kidney, he campaigns unrelentingly to force the Czech government to meet its obligations to the former airmen.

Shot down three times, he suffered severe frostbite during six days adrift in the North Sea. He was imprisoned by the Nazis in Colditz Castle and was arrested by the Czech communists after the 1948 revolution because he refused to join the party.

Now on a state pension of £29.86 a week, he said the government's only concessions were a formal pardon of those convicted by the communists, free trips to spas and backdated promotion.

In a letter to the defence ministry last week, he wrote: "When the president, parliament and government have received pay rises, I cannot understand how those who fought for freedom and democracy are so badly treated.

"Our only support is money from England, from a people who owe us nothing. On the contrary, we owe something to them. They gave us the chance to fight against Nazism."

Už před sto lety lákal americký kontinent cizí příchozí k novému životu

Přes oceán pluli podnikaví lidé

KAREL ALTMAN

V rozsáhlých inzertních rubrikách moravských listů z doby před více než sto lety, ale samozřejmě i z následujících desetiletí najdeme pestrou nabídku nejrůznějšího zboží.





Dobové inzeráty na cestu do Kanady a USA. Obr.: archiv autora

Ale kromě toho se formou inzerátu doporučovala i lákavá možnost přepravy přes oceán, adresovaná ani ne tak odvážným světoběžníkům, jako spíše podnikavým lidem, kteří se rozhodli vystěhovat z rodné Moravy do Ameriky. Zdatile graficky vyvedenými inzerty, poutajícími pozornost čtenářů nepřehlédnutelnými nápisy z několika druhů písma a zpravidla doprovázenými líbivou rytinkou zaoceánské lodi, se přepravní společnosti doslova předháněly v líčení svých předností. Například v květnu roku 1894 se na stránkách tehdejších lidových novin objevila hned dvě taková oznámení vybízející Moravany k dalekě cestě do Nového světa.

Přeprava do Severní Ameriky, do jejíž dvou nejdůležitějších zemí – Spojených států amerických a Kanady – mířili vystěhovalci nejčastěji, byla zajištěna na takzvaných rychloparolodích, které vyplouvaly z různých evropských přístavů – třeba právě z Hamburku či Rotterdamu, jak nabízely zmíněné inzeráty. Rozdíl byl i v délce plavby. Zatímco jedna přepravní společnost slibovala, že její lodi dorazí na místo za dvanáct či čtrnáct dní, druhá to chtěla stihnout za pouhých sedm, nanejvýše osm dnů.

Přepravní společnosti se snažily naše důvěřivé předky z Moravy zlákat k dalekě výpravě líčením možností, jaké Amerika skýtá.

K americkým termům patřila především velmi nadějná vyhlídka na značný kus pozemku o rozloze dvou set padesáti jiter, poskytovaný lamějšími úřady zcela zdarma. Není divu, že tak mnozí neodolali a své úspory či vymámenou půjčku vložili právě do jízdenky na zaoceánský parník.

Příčiny vystěhovalectví bývaly velice rozmanité, za tu hlavní byla považována nespokojenost s domácími poměry.

Roli hrála i malá možnost obživy ve staré vlasti, spojená s vidinou snadnějšího žití v zámoří. K nim se připojovala – jak napsali doslova v jedné kritické stati oštěpené kupodivu na stránkách téhož listu jako zmíněné inzeráty – také „dobrodružná mysl, hledající v cizině štěstí, jakého doma obyčejným během věcí nalézti se nedoufá". Její autoři tvrdili, že „to jmenovité platí o lidech, kteří houfně se hrnou do krajin, kde nalezeno zlato, čehož příklady vídati lze hlavně na Kalifornii a Australii".

Vystěhovalectví proto bývalo přijímáno s rozporuplnými pocity. Soudobí mravokárci a vedle nich i státovědci tvrdili, že státu může být stěhování jeho občanů do ciziny podle okolností buď na škodu, anebo naopak ku prospěchu. Neboť stěhují-li se zámožní lidé nebo pracovití a šikovní dělníci či rolníci, ztrácí mateřská země kapitál i důležitou pracovní sílu. A je pak jen vinou onoho státu, že nedovede řádné obyvatele upoutat k sobě jako k vlasti, dává-li jim příčiny k nespokojenosti, a tím i k emigraci. Naproti tomu stěhují-li se podvratné živly, „zbavuje se stát kvasu, který by se mu časem státi mohl nebezpečným".

Přepravní společnosti i jejich praktiky bývaly někdy odsuzovány.

Kritici proti nim horlili až plamennými slovy: „Nesvědomitá spekulace uchopila se té příležitosti, lákajíc nezkušené vystěhovalce mámivými sliby do krajin skvěle líčených, kde však nešťastníky očekává jen svrchovaná bída, ano i na samotné cestě je nemilosrdně odírajíc."

Snažení plavebních společností bylo celkově nepochybně úspěšné.

Také ony „mámivé sliby" nejednou došly svého naplnění, neboť mezi Čechy v Americe bylo množství lidí příčinlivých a vzdělaných, vybavených praktickými a užitečnými vědomostmi, kteří proto dospěli k zaslouženému úspěchu.

A tak například po pouhém čtvrtstoletí, které uplynulo od otištění zmíněných inzerátů, bylo jen na území Spojených států amerických napočítáno 623 tisíc Čechů. Nejvíce jich žilo ve státech Illinois, Ohio, Nebraska, New York, Texas, Wisconsin, Minnesota a Iowa, co se týče velkoměst, tvořili naši krajané významnou část obyvatel Chicaga, Clevelandu, Omahy a St. Louis.

Naši rodáci se živili třeba jako zemědělci, farmáři, řemeslníci i intelektuálové a příslušníci svobodných povolání.

Zakládali si také nejrůznější spolky a organizace, z nichž v dobách jejich největšího rozmachu, v meziválečných letech, vynikly především Národní sdružení amerických Čechoslováků, Národní svaz českých katolíků, Československá národní rada a Československá dělnická rada.

Mezi krajanskými organizacemi nechyběly ani ty tělovýchovné, jakými byly Americká obec sokolská či Jednota dělnických amerických sokolů. Pro své děti pak krajané zřizovali české školy základní i střední, zakládali vlastní kostely, ale stejně tak i solidní banky, a nic jim nebránilo vydávat řadu českých novin a časopisů.

Úspěli i čeští vystěhovalci v sousední Kanadě, kde se usazovali hlavně v provinciích Ontario, Manitoba, Britská Kolumbie i jinde.

Chorvatsko nabídlo Praze k pronájmu část území na vyrovnání svého dluhu

P r a h a (gro, hop) - Česká republika má šanci, že se zařadí mezi přímořské státy.

Chorvatsko totiž prostřednictvím svého ministra zahraničí Mate Graniče nabídlo namísto vyrovnání svého dluhu ve výši 2,9 milionu dolarů, tedy zhruba devadesáti milionů korun, dlouhodobý pronájem dosud nespecifikované turistické lokality. "Česká republika je první zemí, které jsme něco podobného nabídli," řekl Granič.

"Konkrétní návrhy jsme zatím nedostali," komentoval Graničovu nabídku český velvyslanec v Chorvatsku Jiří Kuděla, který doprovázel chorvatského ministra na jeho návštěvě v České republice. Ani ministr zahraničí Jan Kavan neřekl, jak si jeho úřad takové vyrovnání představuje, pouze sdělil, že ke konkrétní dohodě by zástupci obou vlád mohli dospět již příští měsíc na jednání v Záhřebu.

Zda tedy republika nakonec získá nějaký opuštěný ostrov či pláž, na které vztyčí svou vlajku, není zatím z Graničova návrhu jasné.

Chorvatsko patří mezi jednu z nejoblíbenějších cílových zemí českých turistů. Ročně do něj přijíždí trávit dovolenou na půl miliónu Čechů.

OUT OF TOUCH?
THE PRAGUE POST
YOUR SOURCE FOR INFORMATION ON THE CZECH REPUBLIC
Fresh, up-to-date, unbiased news, business and cultural coverage
For information and a free sample copy, contact the Marketing Department
Na Poříčí 12, 115 30 Praha 1, Czech Republic
Tel: (420-2) 2487 5000, Fax: (420-2) 2487 5050
e-mail: webmaster@praguepost.cz

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH LANGUAGE .
Publisher and Editor: Mirko Janeček.
Tel. /905/ 278-4116.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na:
"Kanadské Listy", 388 Atwater Ave., Mississauga, Ont. L5G 2A3, Kanada.

Předplatné na 1 rok:

Kanada ...	*$ 19:00*
USA, jako tiskopis ...	*$ 22:00*
zámoří, jako tiskopis ...	*$ 24:00*
USA, letecky ...	*$ 28:00*
zámoří, letecky ...	*$ 34:00*

Čtenářům v České republice: Dobrovolné předplatné lze zaslat na: Pavel Svoboda, Na Vyhlídce 175, 252 63 Roztoky u Prahy.

BOHEMIA CORPS

Pražský hotel Renaissance hostil Oslavu Mezinárodního dne dobrovolníka a současně předání první Humanitární ceny paní Vlastě Pochylé.

Bohemia Corps je české občanské sdružení, oficiálně ustavené v lednu 1997. S více než 300 dobrovolníků pracuje v projektech na odstranění následků povodní, na databázi dobrovolníků, na získávání kvalifikovaných učitelů jazyků ze zahraničí, kteří budou učit na českých školách minimálně 1 rok.

Dalším projektem je tolerance a respekt, aneb vzdělávání k demokratické tolerantní společnosti. Důležité je také hledání finančních zdrojů, neboli fundraising, protože v České republice má tato oblast zatím jen velmi malou podporu, uvedla výkonná ředitelka BC dr. Ludmila Horáková.

Poprvé byla předána Humanitární cena, a to starostce povodní postižené moravské obce Bochoř, za její obětavou práci vysoko nad rámec svých povinností v době záplav. Zvláštním oceněním byli odměněni zástupci britského Know-How Fundu, U. S. Peace Corps, velvyslanec USA v Praze, pan John Shattuck, převzal cenu za vyslání dobrovolníků v r. 1997, dále dobrovolnic Bohemia Corps a MUDr. Martin Stránský, předseda Nadačního fondu M. J. Stránského.

Pokud máte zájem o bezplatnou práci dobrovolníka, obraťte se na Bohemia Corps, Sudoměřská 32, 130 00 Praha 3, tel. +420 2 627 09.

Marina Hužvárová



Přinášíme lepší foto P.Libora Svorčíka a malou opravu: Jan Matějovič není předsedou farního výboru /hlavou může být jen p. farář/, ale je jeho vydatným pomocníkem a pokud není farní auto, i jeho šoférem. Nový p. farář během svého působení v záp. Čechách objevil mj. zámek Líčkov a Galerii Mistra Oskara Brázdy.

ZE ŽIVOTA KRAJANŮ

Major J.Kasanda z Egbert, Ontario, nám nabídl angl. úvodník, který zajímavě analysuje nedávný rozpočet kan. ministra financí P.Martina. /Zájemcům pošleme kopii./--Setkání čs. pasažérů-pol. uprchlíků z lodi "General L.Eltinge" po 50ti letech se koná v Torontě 23.4.99. Info: /416/626-3476, J.Waldauf.--List "Ottawa Citizen" měl článek o dr.B.Čelovském "More a Force than a Person". Jindy pochválil list jeho knihu o princezně Štefanii Hohenlohe./Kopie pošleme./--Am. firma WAL-MART v Kanadě roste na úkor menších firem.--Roste napětí a soutěž mezi "bylinkářskými firmami" /Wampole, Swiss Herbal atd./. Zdá se, že zasáhne Health Canada.--Manželé Foglovi/Montreál/ se ozvali z Venezuely. Žádné krajany nepotkali.--Prof. Ira B.Nadel-ová z U.of BC shání jakékoliv informace o batovci J.Kosovi.--16.1.99 zemřel v Halifaxu známý krajan inž. Vladimír J.Fejtek, 92. /Byl v minulu partnerem inž. Ládi Koldinského./--Do č.47 kitchenerského "Dobrého dne" přispěl z Písku Václav Hynek, syn JUDr.Ant.Hynka.--MUDr.Boris Jaroš z Opavy dostal povolení k vystěhování do Kanady po té, co podepsal čestné prohlášení, že nebude činný ve svém lékařském povolání, ale ve výzkumu.--18.3. vystoupí v Torontě "The Martinů Quartet /Havlák, Mateják, Jísa a Vlasánková/.--"Globe and Mail" propaguje Prahu a její barokní krásy. Malé Straně ale říká "Little Quarter" místo správného názvu "Lesser Town" /podle B.Hladové/.--Stan.Čáslavka z Roztok píše pro kraj.list ve Winnipegu. Rozumné úvahy.--Skladatel, hudebník a producent Milan Kymlička byl v Praze, ale na Kanadu si od r.1968 zvyknul a stěhovat se nechce.--Pí Františka Adlafová z Daruvaru zemřela v Torontě 5.ledna 99. Byla to velmi obětavá paní.--Lubor Zink se zájmem četl knížku "Vysokoškoláci za svobodu", kterou vydal Pražský akademický klub 48.--Podle náznaků z Prahy budou muset kan. občané žádat o visa do ČR; a platit nejméně 75 kan.$ za jedno?--Revue "Holiday Maker" doporučila Bata Shoe Museum v Torontě.--Němci vytlačují z Kuby Kanadany a Italy.--Lední medvědi v okolí Churchill, Man. jsou podvyživení; místo 600 kg. váží jen 500.--MFD "vzpomněla v lednu, že před 5ti lety zemřel v Praze torontský novinář John Hásek, po zranění v Bosně.--Názor P.Adlera z Edmontonu: v ČR měl být komunismus jako idea v list.89 postaven mimo zákon.--Někdo nám volal, že p.Přitasil z ČR si vzal pí Zachovou z Toronta. Kam máme poslat gratulaci?--P.B.Janíček, SJ, měl 80. narozeniny. Bez něho si život našich v Montreálu představit nelze.--Gustav Pliva, PhD, dosáhl významného postavení u firmy Thermal Energy Int. v Nepean, Ont.--Hledáme inž. F.Lefflera. Žil v Marhamu.--Nová adresa: Marie Bubeníková, č. 206, Foxwood Place, 70 Woodlawn Rd.E., Guelph, Ont. N1H 7W7.--Karlovarák J. Krhounek žije v Etobicoke, Ont.--M. Crhák dodá květiny pro všechny příležitosti. Tel./416/251-2970.--25.2. se krajané v Torontě rozloučili se Zdeňkem Mimrou, pův. z Pardubic. Vynikl v účetnictví. Byl předsedou MMI.



Starosta Toronta, zvaný "MEGA-MAYOR, se 18. února t.r. sešel na radnici asi se 120ti redaktory t.zv.etnických publikací. Mel Lastman si uvědomuje důležitost multikulturních medií. Chce, aby Toronto bylo nejlepším městem na světě po všech stránkách. Na snímu jsou zleva: Mirko Janeček, Mel Lastman a provinční poslanec Tony Ruprecht.

Ivo Odehnal

JARNÍ INVESTIGACE

Česnek už nabírá výšku
a směřuje
do tajemné sféry bytí
Start to je jarojatně
I bezděčným
je vzletně

Slunce chodí ulicí
s udicí

Na břehu března
sedí sněženka kněžna...

"Rovnost", Brno, 25.2.1995.

Jan Rubeš dobyl Hollywood přes operu a tenis

P r a h a (spa) - Teď už severoamerický herec Jan Rubes, který dnes večer předá Českého lva za nejlepší mužský výkon v hlavní roli, má za sebou bezmála padesát filmů a třicet televizních děl. V tuzemsku však jeho jméno prakticky neznáme. Emigroval totiž velmi mladý. Hned po roce 1948 odjel do Kanady, kde dodnes tráví léto; v zimě prý dává přednost Floridě.

Cestu z kanadských melérů do Hollywoodu mu otevřel slavný film režiséra Petera Weira Svědek z roku 1984, kde Rubes hrál po boku Harrisona Forda. "Weirovi tehdy navrhovali Maxe von Sydowa, ale on nechtěl známou tvář - a mně pak Svědek vynesl čtyřicet dalších filmů," říká Rubes, jenž se před kamerou setkal s řadou hvězd, třeba s Johnem Travoltou, Genem Hackmanem, Goldie Hawnovou, Glenn Closeovou či Charliem Sheenem. Objevil se i v seriálech Akta X či Pohotovost, přestože zprvu se mu o herectví ani nesnilo.

Původně byl operním pěvcem, jenže v Kanadě tehdy stálá opera neexistovala, a tak se nejprve živil svou druhou láskou - učil tenis. Postupně přišly role ve více než stovce oper (v šesti jazycích), s nimiž v roce 1953 začínali v tamní televizi, pak v muzikálech a nakonec i ve filmech. "Ač Hollywood zavedl civilní herectví čili mumlání, mně operní praxe pomohla: mluvil jsem srozumitelně, nahlas, nepřeřekl jsem záběr," líčí devětasedmdesátiletý Rubes. "Prošel jsem také jako odborník na akcenty. Ať potřebovali hrdinu Nora nebo Čecha, šli pro mě. A navíc, jak říkají, v mé skupině velká postava - silný hlas konkurence rychle vymírá."

Založil si prý pověst na tom, že na otázku, jak Rubes zpívá, všichni odpovídají, že je to dobrý herec - a když se ptají naopak po jeho herecých kvalitách, odpověď zní: Moc dobře zpívá. Dnes už má kromě osobního agenta další tři, kteří ho zastupují v různých místech Ameriky, a místo běhání po konkursech si vybírá ze scénářů, jež mu posílají. "Když dostanete na Západě trofej, dva roky nic neděláte, protože vaše cena stoupá."

Také Rubesova manželka Susan, herečka a producentka, pochází původně z Čech, z vlasti však odešla už před válkou. Rubesův synovec prozradil, že ti dva se potkali až za oceánem při natáčení, když ona, televizní hvězda prvních, živě vysílaných mýdlových oper, měla hrát tamní rodáčku a on jejího partnera-emigranta. *HP ČTK*



Peter K.Holub je presidentem fy. ANU PRODUCTIONS, 91 Scollard St., Toronto, ON M5R 1G4. Tel./416/921-6900, f.291-6808.

Z České republiky

Také Ludvík Vaculík nahlédl do archivu StB v Pardubicích.Nazval dobu totality vládou StB.--"Trnky-Brnky" vydávají také knížky do kapsy"Srandokaps",130 stran humoru.Posl.svazek je o sportu a fotbalu zvlášť/č.29/.--Po "králi Šumavy"byl v 50. letech také "král Dunaje".Jmenoval se Karel Brabec a Američané ho vybavili"žabím oblekem".Nakonec ho chytli a dostal 20 let.--O změně příjmění rozhoduje přísná komise podle zákona z r.1950.V Olomouci neuspěli pp.Šlapka a Krůta.--Vznikla Společnost přátel sborového zpěvu.Adresa:PSPU,Fr.Zumr,Jihlavská 609,140 00 Praha 4.--Býv.lovecký zámeček Jawaře Janečka,zvaný Pádolí,u Skuhrova n.Bělou,nabízí ubytování a stravu.Tel.Tel.0042/445-567-111.--V Moskvě vlezlo do Oktávie 34 mladých lidí.--Přešetřují se nadace,protože i v nich se našli podvodníci.--V Pardubicích vyšla sbírka básní"Sardinky",40 stran,esperantisty MUDr.S.Schulhofa.--Jiří Gruntorád z Libri Prohibiti,Senovážné nám. 2,110 00 Praha 1,vydal zprávu za rok 98 a prosí o zásilky všech tiskovin vycházejících v zahraničí.--Podle I.Vlčkové z Brna je "šikovná partnerka" pro muže daleko lepší než Viagra.Také míň stojí.--Nina Veškrnová se po 6ti měsících rozvádí.--Siemens v Hohelnici propouští.--Havel a Vlk se shodli,že církevní restituce budou pokračovat.--Podle herce M.Maděriče jsou ke slivovici nejlepší škvarky a klobásky.Ve Valašském šenku ve Vizovicích.--Nádraží v Chebu ovládli bezdomovci a kapsáři. Další "ložnice" je ve Frant.Lázních.--Násilná likvidace klášterů vyvrcholila v polovině dubna 1950.--Lidé se bojí budoucnosti a šetří,mají-li z čeho.--Lékaři plánují,že budou účtovat 500 Kč. za hodinu.--Ve Vys.Mýtě oslavili 130.výročí založení Sokola. Budova stále není zvenku opravena.--Skupina starších pánů,v r.48 vysokošk.studentů, podnikla 25.2.99 symbolický pochod Nerudovkou na Hrad.--Policie ČR bude vyšetřovat poválečné vraždy Němců.



$11.5 billion more is a real shot in the arm for our healthcare system.

Healthcare is Canadians' most cherished program. That's why over the next five years, we're committing an additional $11.5 billion to healthcare.

This investment will provide the provincial and territorial governments with substantially more money to deal with critical healthcare concerns, such as emergency room delays and waiting lists for surgery. At the same time, we're investing $1.4 billion into other health priorities like prevention and research for new treatments and cures.

Canadians deserve a healthcare system they can depend on. We know there's still a lot of work to do, but we're committed to getting the job done, no matter what it takes.

Budget '99

A STRONG BEGINNING TO A LONG TERM PLAN

For more information about the 1999 Budget or on other Government of Canada programs and services call 1 800 O-CANADA (1 800 622-6232) TTY: 1 800 465-7735 or visit our Web site at www.canada.gc.ca

Canada

Čím je pro mne Valašsko?

Miroslav Horníček, herec:

O začátku, v roce 1944, kdy jsem byl členem činohry Městského divadla v Plzni, zavřeli němečtí okupanti divadla a já - dříve než jsem byl nasazen do dílny v továrně na dětské kočárky, jsem se vydal na výlet na kole. Z Plzně na Radhošť. Dodnes nevím proč. Proč právě tam. Dostal jsem od jednoho redaktora adresu na pobyt, dojel tam, ale tam mi řekli, že jsem sice vítán, ale dům už je obsazen dalšími turisty. Dali mi tedy další adresu, kdesi nad Bečvou - až na svahu Radhoště - a já se stal hostem dvou stařečků kdesi na kotárech. Přespal jsem, nechal tam kolo a vydal se pěšky dál. Vysvětlovali mi cestu na Radhošť, ale já chtěl vědět jediné: směr. Ukázali mi kamsi nahoru a já se vydal spíše necestou než cestou, stoupal jsem a došel.

Pak jsem v těch horách pobyl asi čtyři dny, chodil po nich a po té době jsem se opět vrátil k té chaloupce a našel svoje kolo.

Cestou tam jsem projel Valašským Meziříčím, netuše, že tady žije a v té době tu prochází ulicemi dívka, kterou si o čtyři roky později vezmu za ženu a dožiju se s ní - letos v březnu - zlaté svatby. Netušil jsem, tušit jsem nemohl - muž je tvor bez citu a fantazie, ale nechápu, že ona při tom mém průjezdu se nezachvěla pocitem: právě tudy projíždí mé budoucí štěstí.

Nezachvěla.

Pak jsme se tedy vzali a já se tak stále častěji ocital v onom Meziříčí mezi dvěma Bečvami a našel jsem tam v plném smyslu slova i druhé rodiče. Jezdil jsem tam i nadále - i když už oba její rodiče odešli, ale žije tam dodnes její sestra, jejíž muž, profesor Götzl, se stal mým nejen švagrem, ale průvodcem a objevil mi další mou lásku v tom kraji: kopec Soláň.

A pak jsem se v Rožnově pod Radhoštěm seznámil s Jarmilou Šulákovou. Točili jsme tam pořad při živáňské a já byl dotázán, jestli bych nenatočil s Jarmilkou rozhovor. Proč ne? Znal jsem její písničky, viděl jsem ji osobně poprvé, ale proč ne? Zapnuli kameru, já se s ní posadil ve skanzenu a vzpomínal na to, že kdysi zpívala v pražské Lucerně.

"Ano, ale to už je dávno."

"Vím. A měla jste tehdy za živůtkem kytičku konvalinek."

"To je možné, my na Valašsku si dáváme za živůtek květiny."

"Ale vy jste měla konvalinky. Proč právě konvalinky?"

"Protože mi je tehdy poslal někdo do šatny."

"Ano? A kdo to byl?"

"Nevím."

"To jsem byl já."

Byla to pravda a Jarmila se před kamerou dojala. Slzy.

Pak mi přijela zazpívat na oslavu mých padesátin na jeviště plzeňského divadla a od té doby se občas vídáme. Spíš ji slýchávám a vždycky žasnu před silou a čistotou jejího hlasu.

A pak: ze Vsetína je Vlasta Brodský, který mě v roce 1945 dostal do Prahy a našel nejen angažmá ve Větrníku, ale i byt. Bydleli jsme na společné chodbě v Praze VII a jeho maminka nám říkala: ogaři.

Chtěl bych se vrátit. Do těch let, na svahy Soláně, na Radhošť, na břehy Bečvy. Mám ještě dodávat, čí mi je Valašsko?

Nedávno jsem při televizním pořadu, kdy jsem byl uváděn do tak zvané "dvorany slávy", řekl, že jednou budu dožívat v Rožnově a v jeho skanzenu budu hrát "spícího Valacha", abych té ložnici dodal ještě větší autenticitu. A Brodský se přidal, že bude vedle mne hrát Valacha hovořícího, protože je Vsacan a doveče to.

Toť - odesýlejte, prosím.

Váš

květen 1998

O LETCÍCH

Všichni let.veteráni z jižního Ontária jsou zváni na besedu s plk.Jiřím Vojkůvkou /je vedoucím Kanceláře veteránů válek a důchodců rezortu MO/a plk.ing.Rudolfem Peleškou, ředitelem Hlavního personálního úřadu MO. Bude to "U Janečků",388 Atwater Ave.,Mississauga,Ont. L5G 2A3,tel./905/ 278-4116, od 13:00 v sobotu 17.dubna 99. Oba důstojníci chtějí informovat všechny býv.vojáky WW2 a jejich pozůstalé o příspěvcích z prostředků MO na lázeňskou léčbu,rekreaci,zdravotnické pomůcky a léky během pobytu v České republice.Dovíme se také,jak je to s odškodněním za válečná léta a pod. Výměna názorů bude jistě oběma stranám užitečná. Podle přání účastníků bude na závěr promítnut film "Stínoví vojáci", který byl nedávno promítnut na české TV.--Víte,že se u Zruče /blízko Plzně/ nachází jediné soukromé letecké muzeum v České republice?Je tam přes 50 letadel všech typů; poslední přírůstek:MIG 23MF.Majitel muzea má adresu:Karel Tarantík, 330 07 Druztová č.15.--Také "Náchodský Zpravodaj" přinesl článek o gen.Mrázkovi,místním rodákovi.Dokument sestavil Jar Rail.--Také plk.ing.M. John ze Žďáru n.Sázavou si stěžuje na vysoké poštovní sazby při rozesílání knížek. Zaujala nás jeho kniha"Čs.letectvo v roce 1938",342 stran. Jak tento dokument dal dohromady,je zázrak. Zajímavé jsou mj.stavy Luftwaffe v září 1938.--Petr Falta sestavil knížku "Českotřebovští piloti bojující v řadách RAF",40 stran.Podrobné životopisy tam mají:F.Kráčmer,F.Sixta,A. Plocek,Vlastimil Macháček,Miloslav Štusák,F. Doležal. Posledně jmenovaný nalétal za války 180 operačních letů,ale zahynul 4.10.45 jako pasažér v dopravním letounu Siebel spolu s dalšími sedmi letci při nehodě u Bučovic na Moravě.--"Josef František"je název knížky o 20ti stranách z pera M.Ambrože.--Na Slovensku vyšla kniha "Zlomený sen" od D.Machaly, 206 stran. Hrdina knihy:Otto Smik.Z jeho rodiny žije jen jeho mladší bratr Alfred/v Brazilii/.--J.Rail nám z Náchoda poslal podrobné životopisy Josefa Knopa/nar.30.1.1909 v Žamberku/a Otmara Záhory /nar.29.9.1909 v Břeclavi/.--J.Rail vydal publikaci"Letci z trutnovského okresu".--Rudolf Němeček z Přerova padl jako zadní střelec 13.7.1944. Do zahraničí v r.39 odešel s Lubošem Jasínkem,přes Budapešť.--Milada Vávrová z Jihlavi sestavuje knihu "Rytíři Vysočiny-II.díl".--V Šumperku žije Ant.Dvořák od 311.--Stále není známo, kdo zastřelil 6.7.1996 J.Saxla,a jeho manželku. Syn Jiřího Saxla žije s rodinou v Plzni.--Býv.letec Jaroslav Herman z Prahy 8 zašel do Sanatoria "Achilea" v Praze-Čimicích a paní primářka Libuše Freyová mu dvěma akapunkturami pomohla.--Na budově letiště v Ústí n.Orlicí byla odhalena pamětní deska na počet V.Pánka a Josefa Mikuláštíka. Deska byla odlita v kovolijecké cílně J.Janečka v Merklovicích u Vamberka.--Severočeský let.archiv má adresu: P.O.Box 72, 436 01 Litvínov.--Ivánkovi v Palkovicích stále vzpomínají na návštěvu Jaroslava Polacha a jeho paní v r.92.--Plk.Ing. Vlastimil Chrást zemřel 8.8.1981.--Býv.letec Brijar zemřel v Montreálu 31.5.1966.--Viktor Weidlich byl zastřelen StB v Litvínově 18.5. 1949.--Vnuk TGM,Leonard Revilliod,je pochován na ostrově Tiree v Hebridách,kde zahynul.-- Alois Šedivý pocházel ze Zlešic u Volyně.-- Jan Matějka z Písku.--Zliv u Zruče n.Sázavou je vesnice,kde se narodil František Kopřiva, který za války sloužil u 311. Žil ve Winnipegu,ale zemřel doma 25.4.1992.--V Tuscon, AZ má žít vdova a syn po J.Klánovi,který si v USA změnil jméno na Kent.Kdo má adresu?-- Z.Karásek byl vycvičen na pilota v akci"1. 000 pilotů" v Brně,sloužil u stíhačů v Pardubicích a nakonec v Anglii u 312.perutě RAF. Napsal nám,že L.Ivanič byl jeden z nejlepších mechaniků,které peruť měla.--Karel Stojan se narodil 20.3.1920 ve Zlíně,sloužil v Anglii u 313.čs.peruti.Na jaře 45 přešel ke kanadskému letectvu. Po válce žil v Sexmith, Alta. Tam jeho stopa mizí.--Kdo znal kpt. let.Vrbského?--V Mokrém u Opočna byla odhalena deska Václavu Valešovi,který byl u 311. Přišel o život při bombardování Hannoveru 19.7.1941.--Při loňském odhalení památníku padlým letcům v Dejvicích byla také nenápadná šedovlasá žena,osmdesátiletá Dánka Ellen Svobodová,vdova po Pavlovi od 311.-- Dr.Č.Sládek napsal do "Let."pěkný článek o plk.B.Tobyškovi.Měl název "Na dvoře krále králů",což se vztahuje na jeho službu v Habeší pro něguše. Plk.Tobyška sloužil na "letajících pevnostech"u Američanů. Zemřel ve Španělsku 7.7.1987.--Hledá se Adolf Chvojka. Žil v Anglii.--Milada Večeřová vydala v Pardubicích pro mládež knížku"Nouzové přistání".O klukovi,který zachránil havarovaného pilota,ale jeho snem zůstalo létání.--V L. Rovné na Slovensku byl odhalen pomník letci a skautovi A. Vankovi.--A.Mžourek zahynul v troskách Mosquita 16.10.44.-- Ruda Scholz přišel o život v Tainu.

NOVÁ KNIHA

Krezek, Bohumír: **Canso**, nakladatelství letecké literatury Svět křídel, Cheb 1993, 106 stran, cena 75 Kč.

Hodnota vzpominkové knihy je ještě ve větší míře než u jiných knih závislá na přístupu jejího autora ke zpracování. Hodně vojáků, účastníků druhé světové války na straně Spojenců, se dříve či později rozhodlo podělit se čtenáři o své poznatky, pocity, prožitky, bolesti, naděje i tužby, byť často nesplněné. Když se někdejší důstojník RAF vyzná z toho, co mu všechno nadělil osud při krkolomné cestě životem, co všechno musel přestát než se mohl vrátit domů a umí o tom psát otevřeně i s jistou dávkou ironie, jako právě B. Krézek, pak je to jen k dobru věci.

Rehabilitovaný plukovník let. v.v. Bohumír Krézek, někdejší navigátor sloužící u RAF, se k letectvu dostal až v roce 1942. Republiku opustil koncem roku 1939 a nastoupil obvyklou dráhu našich utečenců. V Maďarsku ho věznili, do Jugoslávie ho pak převáděl později stíhač RAF Karel Kasal. Následovalo putování přes Turecko do Sýrie, dál do Bejrútu a 29. června 1940 k Angličanům do Palestiny. S Bohumírem Krézkem se pak setkáváme v táboře Gedera nedaleko Tel Avivu. Za pár měsíců coby příslušník praporu podplukovníka Karla Klapálka poznal taje a záludnosti i nepohodu pouští, v nichž tento prapor, začleněný do 23. britské brigády, plnil své bojové úkoly. S československým 200. lehkým protileteckým plukem - Východním se dostal do Tobruku a později až do Haify. „Dne 2. června 1942 přijel ministr národní obrany generál Sergej Ingr," píše B. Krézek. „Prohlásil, že ztráty letectva v Anglii jsou neúnosné a tak žádal o uvolnění dobrovolníků z našich řad. Angličané s tímto přesunem souhlasili. Do leteckého výcviku v Anglii vybrali celkem 227 vojáků: 34 důstojníků, 3 rotmistry a 190 příslušníků mužstva," konstatuje autor. B. Krézka přeřadili do Kanady do přeškolovacího kursu pro navigátory. Původně měl jako příslušník 311. čs. bombardovací perutě sloužit na Bahamských ostrovech, nakonec s kanadskou operační perutí pomáhal chránit lodní konvoje, vyhledávat a ničit německé ponorky, které se tehdy často objevovaly až u amerického pobřeží. Létali tehdy na dvoumotorových obojživelných hornoplošnících Catalina - Canso; odtud také titul knížky. Na uvedeném letounu B. Krézek operačně létal od 28. prosince 1943, a to u 116. BR (Det) Squadrony, která měla základnu na letišti Goos-Bay na Labradoru. Svoji službu ukončil v roce 1945 na Bahamách, odkud přešel k Transport Command. Po válce letěl několikrát i do Prahy a u RAF sloužil až do 20. prosince 1945. V čs. vojenském letectvu se dlouho neohřál. Hned na podzim 1948 ho vyhodili...

Jestliže někdo z našich zahraničních vojáků měl možnost projít světem křížem krážem, tak to byl právě tento čs. letec. To, co za oněch šest let prodělal, zažil a s kým se měl možnost setkat a mluvit, je až neuvěřitelné. Poznal např. slavnou herečku Mae Westovou. Její vyvinuté poprsí dalo americkým námořníkům podnět k tomu, aby své plovací záchranné vesty pojmenovali „Maewest"... S úsměvem vzpomíná i na svůj dojem z Texasanů, sloužících u amerického vojenského letectva. „...ti k letecké uniformě nosivali vysoké boty jako kovboji. Hlavně vysoké podpatky vypadaly velmi komicky, přitom se kolébali jakoby právě slézali s koně... Jinak to byli prima partneři, trošku velkohubí, ale dalo se s nimi dobře vyjít. Při přeletech do Evropy se stavěli často na stanici, hlavně v Ganderu, aby nabrali, jak se říká, správný kurs. Povykládali, někdy i popili a letěli. Zvláštní bylo, že posílali na tyto cesty i piloty nijak zvlášť zkušené. Máš odvahu a chuť, tak leť! U Britů to bylo absolutně vyloučeno."

Kniha memoárů kořeněná humorem a obsahující mj. i šest desítek černobílých fotografií, dostala malovanou barevnou obálku - pro toto chebské nakladatelství již téměř klasickou. Určitě stojí za přečtení!

Dr. ČESTMÍR SLÁDEK

DUCHCOVSKÝ RODÁK VIKTOR KAŠLÍK

Jednou z méně známých skutečností je fakt, že příslušníkem československého zahraničního letectva v řadách RAF byl také duchcovský rodák Viktor Kašlík. Narodil se 9. prosince 1914 a po absolvování pěti tříd obecných a osmi tříd duchcovského gymnázia, kde maturoval v roce 1933, prošel školou pro důstojníky pěchoty. Poté absolvoval Vojenskou akademii v Hranicích a Prostějově, po níž následoval aplikační kurs pro důstojníky letectva. Do zahraničního odboje odešel Viktor Kašlík v květnu 1939. V srpnu odjel transportem do Francie, kde čekal na vstup do cizinecké legie. Těsně poté, co se stal jejím příslušníkem, absolvoval výcvik stíhače v Chartres. Desátého května 1940 byl odvelen k polní jednotce, aby po kapitulaci Francie odjel lodí do Casablanky ve skupině škpt. Dudy do Anglie, kde se stal pilotem v I. Signal School.

Viktor Kašlík byl také výborný muzikant a k slavnému vystoupení v roce 1940 se vztahuje zajímavá vzpomínka Františka Fajtla, kterou najdeme v knize Sestřelen: „Za kulisami



čekal na vstup do cizinecké legie. Těsně poté, co se stal jejím příslušníkem, absolvoval výcvik stíhače v Chartres. Desátého května 1940 byl odvelen k polní jednotce, aby po kapitulaci Francie odjel lodí do Casablanky ve skupině škpt. Dudy do Anglie, kde se stal pilotem v I. Signal School.

Viktor Kašlík byl také výborný muzikant a k slavnému vystoupení v roce 1940 se vztahuje zajímavá vzpomínka Františka Fajtla, kterou najdeme v knize Sestřelen: „Za kulisami



Vedle ryze čs.perutí sloužili za války v Anglii naši letci u jiných anglických perutí. Příkladem toho může být 68 peruť RAF,která měla ve svém znaku sovu /noční stíhači/a české heslo "Vždy připraven". Sloužili v ní např.,zleva: Miroslav Štandera,Karel Bednařík,Václav Horák,Bedřich Krušík,Mirlsav Mansfeld,DSO,DFC /velitel A-letky/,Slavomír Janáček,DFC,DFM,Ladislav Cupák a Josef Čapka,DFM.

nám upřímně držel palec a povzbudivě se šklebil Maurice Chevalier a anglická jazzová zpěvačka světového jména Gracie Field nadšeně hodnotila sólový výstup Viky Kašlíka. Jack Hilton se svým jazzovým orchestrem a všichni přítomní umělci také nadšeně aplaudovali. Po představení nás zavezli náckam do města, kde se písně nahrávaly na desky..." Byla však válka a Kašlík prošel výcvikem na letouny typu Hurricane u 55. OTU. V srpnu 1941 se stal stíhačem 212. čs. perutě, kde se později stal velitelem letky. V rámci tzv. odpočinku po operační činnosti byl zalétávačem u firmy Rolls-Royce v Derby a u 2. Delivery Flightu. V roce 1943 přešel na Inspektorát čs. zahraničního letectva jako styčný důstojník pro 10. Fighter Group. Konec války jej zastihl jako štábního kapitána ve funkci styčného důstojníka pro čs. stíhací wing u 84. Group, 2. TAF.

Po návratu do vlasti byl povýšen do hodnosti majora. Za svou válečnou činnost byl vyznamenán třemi čs. válečnými kříži 1939-45, třemi medailemi Za chrabrost, medailí Za zásluhy I. třídy, pamětní medailí Francie-Velká Británie, britskou Star 1938-45, Air Medal, War Medal a Defence Medal. Po komunistickém únoru 1948 čekal i na Viktora Kašlíka stejný osud, jako na ostatní „Západáky". Mohl si vybrat, buď zůstat a projít anabází perzekuce, nebo odejít nelegálně do zahraničí. Protože se 14. 11. 1942 oženil se slečnou Beryl Barlow, volil druhou možnost a usadil se v rodné zemi své manželky. Zde také válečný stíhač, pilot Viktor Kašlík zemřel 15. května 1994 ve věku nedožitých osmdesáti let.

Edvard D. BENEŠ

O VOJÁCÍCH

Zemřel gen. v. v. Karel J. Procházka

Dne 9. února 1999 ve věku nedožitých 94 let zemřel v Praze v Ústřední vojenské nemocnici generál ve výslužbě Karel J. PROCHÁZKA, člen Československého ústavu zahraničního.



Karel Jindřich Procházka, rodák z Brna, prožil dvakrát exil. Poprvé v létech 1939 - 1945 a podruhé v létech 1948 - 1995. Po absolvování vojenských škol v Hranicích a Litoměřicích byl Karel Jindřich Procházka vojákem z povolání. Prvou důstojnickou hodnost získal v roce 1925. Když vystudoval Vysokou válečnou školu v Praze, stal se důstojníkem operačního oddělení armády a působil postupně v Košicích, v Praze a za mobilizace v r. 1938 na Kladně, v Kremnici a v Praze.

Do exilu v roce 1939 odešel jako civilní zaměstnanec Zlínských gumáren přes Rumunsko, Bulharsko a Itálii do Francie, kde působil na exilovém ministerstvu obrany v Paříži. Později se přes Gibraltar přesunul do Británie. Za zmínku stojí, že na jaře 1941 vedl výcvik prvé skupiny čs. parašutistů, v níž byli rotmistři Gabčík a Kubiš, kteří v roce 1942 uskutečnili atentát na Reinharda Heydricha. II. světovou válku prožíval určitý čas také v Indii. Vždy plnil důležité úkoly. Jedním takovým bylo, že v roce 1945 z pověření ministra zahraničí Jana Masaryka vedl transport čs. exilové vlády z Moskvy přes Rumunsko do Košic.

V osvobozené vlasti v r. 1945 byl pověřen budováním čs. dělostřelectva. Sídlo měla dělostřelecká brigáda ve Staré Boleslavi.

Únor 1948 jej zastihl na cvičení v Litoměřicích a protože s poúnorovým vývojem nesouhlasil, odešel přes Rakousko do druhého exilu v Anglii. Tam se zapojil do III. zahraničního odboje. Působil jako spojovací článek mezi představiteli exilu v Londýně, Paříži a Washingtonu a byl poradcem britské vlády. Ve své činnosti měl podporu vedoucích exilových osobností jako byli dr. Zenkl, kancléř Smutný, Hubert Ripka, prof. Stránský, dr. Feierabend a další. Dále působil ve Sdružení československých legionářů a byl členem zastupitelstva Čs. národní rady. Sledoval vývoj ve vlasti s cílem přispět k jeho zvrácení ve prospěch demokracie. Poslední léta exilu strávil jako podnikatel a civil v Zimbabwe. Odtud se vrátil do vlasti a žil nejprve u přátel na zámku Březina a později v penzionu blízko Prahy. Navrátil se, protože byl „vojensky" omilostněn, byla mu vrácena hodnost plukovníka v. v. a později byl jmenován generálmajorem v. v. Dne 1. ledna 1997 převzal z rukou ministra obrany ČR Miloslava Výborného nejvyšší čs. státní vyznamenání - Řád Bílého lva.

Od roku 1996 byl Karel J. Procházka členem ČSÚZ a pravidelným čtenářem Informačního bulletinu Československého ústavu zahraničního.

Generál v. v. Karel J. Procházka se nikdy nepovažoval za emigranta ani za exulanta. Vlast dobrovolně opustil, aby v zahraničí působil proti totalitě, která domov zachvátila. Vrátil se, protože věděl, že sem patří. Zde doma v České republice také ukončil svou životní pouť.

Čest jeho památce!

Podle odhadu přijde na schůzku s dvěma plukovníky z ministerstva obrany ČR /viz první zpráva na str.4/ víc býv.vojáků než letců.Zveme i plk.Pavézku z Renfrew a veterány z okolí Montreálu,pokud mají zájem.Oba hosté by se rádi podívali na kan.základnu Camp Borden u Barrie,kde se cvičí asi 10 našich důstojníků.Datum besedy:sobota 17.dubna ve 13:00 hod.Káva bude v 15:00,film o čs.válečných parašutistech na konec.--Ústí n/O navštívil pplk.Karel Škarka,býv.příslušník tankových jednotek na západě.--"Občasník" č.1-2/99 přinesl seznam čs.důstojníků popravených komunisty v 50.letech.Nejsou tam však ti,které Reicinovi pochopové utloukli k smrti při výsleších,např.plk. Karel Lukas z Brníčka.--Švýc."Zpravodaj"přinesl článek "In memoriam dr.Jaroslava Němce,1910-1998". Byl hlavním prokurátorem čs.armády v zahraničí a v exilu zakladatelem Společnosti pro vědy a umění,po boku prof.V.Hlavatého.Za studijních let v Brně byl primášem cimbálové muziky Slováckého krůžku.--Jistý náš důstojník na výcviku v koleji St.Jean u Montreálu spáchal sebevraždu.Důvody jsou neznámé.--Setkání s plk.Peleškou a Vojkůvkem se nejspíš účastní český voj.attaché z Ottawy,genmjr.Miroslav Kostelka s paní.--Vedoucímu Obrany národa kol Vizovic,mjr.Janu Němcovi,se podařil únik před Gestapem a dostal se přes Balkán a přes Francii do Anglie.--Revue "Podřevnicko"přineslo zajímavý profil gen.J.Šnejdárka,rodáka z Napajedel,1875-1945. Byl jediný z našich důstojníků,který protestoval u franc.vlády,že dala našim vojákům lágr v Agde v desolátním stavu. Naši vojáci se však nedali odradit a dali baráky a okolí do pořádku,pokud to ovšem čas dovoloval.--Hlavním velitelem kan.expedičních vojsk v záp.Evropě byl gen.Andrew G.McNaughton /1887-1966/. V letech 1948-49 zastupoval Kanadu v Bezpečnostní radě SN.--Fabián Katrňák má novou adresu:5506 N.Miami Ave.Tampa,FL. 33604,USA.--Student vys.školy pozemního vojska ve Vyškově,ppor.David Franta, absolvoval s vyznamenáním proslulou Britskou Královskou vojenskou akademii Sandhurst.--Vojenská delegace z Holandska navštívila český útvar rychlého nasazení v Chrudimi. Vzorným hostitelem byl pplk.Fr.Bobek.--36.čs.pěší pluk se v r.1939 vyznamenal v bojích s Madary na území Podk.Rusi.Našim velel plk.gšt. Vilém Sýkora.--"Newsletter"redigovaný plk.H.Mellionem v sev.Anglii jsou užitečné noviny i pro nevojáky.Poslední číslo mělo cifru 86.--Vyšla studie "Oběti nacistické okupace na severo-záp.Moravě v letech 1938-1945".Sepsal to Josef Bartoš.--14 odborníků z obou stran se zabývalo franc.vojenskou missí v ČSR 1918-1938. Současně byla na Žižkově výstava o gen.M.Pellém.--Český svaz bojovníků za svobodu vyznamenal opavského historika Mečislava Boráka.Napsal knihu"Retribuční soudnictví v ČSR".--9 statečných členů Obrany národa kolem Val.Klobouků, v čele se Stanislavem Janečkem,řídícím učitelem,bylo popraveno 29.10.1941 v Brně.--V Londýně přednášel britský historik dr.A.Brown na téma"Čs.jednotky v Británii za 2.svět.války".--Novinářka a historička Jean Portugal-ová shrnula kan. účast v WW2 v sedmi knihách,z nichž každá má 500 stran. Samotná anthologie má 3.500 stran. Úctyhodný výkon. Knihy má Royal Can.Military Institute,426 University Ave.,Toronto,Ont.,M5G 1S9. Cena jednoho svazku: $42:75.--Plk.čs.armády Bohumil Tilcer,nar.8.6.1887,byl popraven Němci ve Vratislavi 2.11.1944 za účast v Obraně národa v Zábřehu a okolí.--Na Moravě zemřel 16.9.98 záp.voják Emil Křístek,79. Pocházel z Myslechovic u Litovle.--M.Vostatek se ve "Zprávách Klubu přátel pardubicka" zmínil o škpt. jezd.Karlu Zadinovi,který byl ve skupině ON v Pardubicích s mjr.Taclem a mjr.Zd.Tvrzem. Poslední dva Němci odsoudili na smrt a popravili,Zadina dostal 10 let. Nevyřešená zůstává otázka,zda to byl on,co v procesu proti gen.Píkovi svědčil proti němu a značně mu svou výpovědí přitížil.Pokud mezitím zemřel, snad by něco věděl syn?

JUBILANT

Mezi jubilanty lhočeského lázeňského města Třeboně, který letos v lednu oslavil v plném zdraví a svěžesti osmdesátiny, patří bratr Jan Bačík, místopředseda Oblastního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu v jižních Čechách a též místopředseda OV Čs. obce legionářské v Českých Budějovicích. Obětavý funkcionář, čestný občan a zasloužilý bojovník proti nacismu.

Pochází z dělnické rodiny a mládí prožil na Slovensku poblíž Liptovského Mikuláše. Začal pracovat jako dělník. Nesmířil se s okupací naší republiky a s klerofašistickým režimem na Slovensku. Po 15. březnu 1939 se zapojil do ilegální odbojové činnosti. Jako horský průvodce převáděl naše občany a bývalé vojáky přes hranice do Polska. Jeho činnost byla později prozrazena a tak se při převádění skupiny vojáků z Liptovského Mikuláše rozhodl, že zůstane v Polsku. Přihlásil se na konzulátě v Krakově do čs. vojenské skupiny, bylo mu přiděleno číslo 479.

Jan Bačík byl z Polska převelen s jednou z početných skupin do Francie. Tam musel podepsat pětiletý závazek do francouzské cizinecké legie. Dostal se do Alžíru a se 6. výcvikovou rotou legionářů do oázy El Ancha. Tady ho zastihl začátek druhé světové války. Čechoslováci byli z cizinecké legie odesláni zpět do Francie, do města Agde, kde se znovu formovaly československé jednotky. Stal se příslušníkem 8. kulometné roty 2. pluku. Spolu s 1. plukem se jeho příslušníci zúčastnili ústupových bojů s nacisty.

Po ústupu do Anglie byl J. Bačík jedním z těch vojáků čs. jednotky, kteří bránili anglické pobřeží. Potom postupně prodělal parašutistický kurz a výcvik pro plnění zvláštních úkolů na okupovaném území vlasti. Vybrali ho do výcviku „commandos" a cvičil v Seatonu. Po absolvování byl zařazen do paradesantní skupiny Josefa Oliska „Wolfram," která byla pak vysazena v protektorátě. Zúčastnil se seskoku zabránil Bačíkovi úraz, který utrpěl při seskoku pádem při zdokonalovacím výcviku. Po vyléčení se vrací ke své jednotce, absolvuje tankistický výcvik a stává se pro svoje schopnosti a odbornosti instruktorem ve výcvikovém středisku.

Na francouzské půdě se zúčastňuje od listopadu 1944 obležení Dunkerque. Tam ho zastihla kapitulace německých vojsk a konec války. Dočkal se ho po šesti letech, přičemž měl nakonec velké štěstí. 8. května 1945, v den vyhlášení kapitulace německých vojsk a konce války, ještě pět minut před vydáním tohoto rozkazu, přidělil do postavení jeho jednotky granát, který zmařil život jednoho Bačíkova spolubojovníka a druhého zranil.



Dne 18. května 1945 se konečně dostává do osvobozené vlasti. Je demobilizován v hodnosti rotného. Po šesti letech se setkává s rodiči a sestrou. Tyto chvíle návratu a setkání byly nepřadostnější.

V létě pětačtyřicátého roku šel za prací do Čech. Oženil se a chtěl se stát lesním hajným. To mu ale na Slovensku nebylo umožněno. Do lesnické školy se nedostal ani v Čechách - byl bojovníkem ze západu. Podal si tedy žádost ke kriminální službě ministerstva vnitra a byl přijat. Začátkem roku 1946 nastupuje na ministerstvo a stává se příslušníkem oblastní kriminální služby v Táboře. Zde se seznámil s Jiřím Nezvalem, bývalým partyzánským komisařem, který ho později, když po únoru 1948 šlo do tuhého, celou váhou své osobnosti podržel. Bačík byl prověřován jako všichni odbojáři ze západu. Později v osudných padesátých letech se mu nevyhnuly různé kádrové potíže a další prověrky a problémy z toho vyplývající. Bačíkova manželka nemohla sehnat zaměstnání, syn se nedostal na školu a dcera měla rovněž problémy se zaměstnáním; nedostala se ani jako kuchařka do místních lázní, přestože se tam vyučila. Vždycky se našel někdo, kdo Bačíkovi nezapomněl, že bojoval na západní frontě. Přesto všechno Jan Bačík nezatrpkl. Řada jeho kamarádů a spolubojovníků ze západu, které znal a s kterými společně bojoval, dopadla mnohem hůř.

Jan Bačík se podílel na odhalení celé řady kriminálních případů trestné činnosti. Ve vyšetřování získal vysokou odbornost. V roce 1972 odešel v hodnosti nadporučíka SNB do důchodu.

Nelze opomenout Bačíkovu činnost obětavého svazového funkcionáře. Podílel se na výchově mládeže, účastníky besedy seznamoval s historií našeho odboje.

V současné době vykonává svědomitě funkci místopředsedy Oblastního výboru Čs. obce legionářské v Českých Budějovicích. V místě bydliště, v Třeboni, pracuje jako místopředseda ZO ČSSB. Je příkladem mnohem mladším členům. Jeho odbojová činnost v době druhé světové války byla oceněna udělením vysokých válečných vyznamenání.

V rozhovoru nám bratr Jan Bačík mj. řekl: „Za společnou vlast Čechů a Slováků, Československou republiku, jsem byl ochoten nasadit život. Po válce jsem byl šťastný, že naše vlast je svobodná. Na Slovensko jezdím často. Ve vesničce u Liptovské Mary, nedaleko Liptovského Mikuláše, mám chalupu po rodičích. Zrovna nedávno jsem se odtud vrátil. Řeknu to stručně: naše národy se neměly rozejít. Patříme k sobě. Já se stále cítím jako Čechoslovák. Rozbití republiky nesu těžko a vidím na Slovensku, že nejsem sám, koho to bolí."

Takový je profil poctivého člověka, odbojáře a obětavého funkcionáře. Jeho četní přátelé, jak z Třeboně, tak z celého jihočeského kraje, mu přejí k osmdesátce pevné zdraví a další léta elánu v jeho záslužné práci.

MIROSLAV KRÁL

Přání

U příležitosti udělení Řádu Bílého lva i.m. mému otci gen. mjr. Josefu Bartíkovi bych ráda vyjádřila, že toto nejvyšší státní vyznamenání chápu jako ocenění práce nejen svého otce, ale i celé skupiny níže jmenovaných zpravodajských důstojníků působících v letech 1939-1945 ve Velké Británii

Draga Kellick, roz. Bartíková

Cigna Vladimír
Častavka Alois, Fořt Josef
Frank Alois, Fryč František
Moravec František
Paleček Karel, Sláma Václav
Strankmüller Emil
Tauer Jaroslav
Tichý Oldřich

MD1655139

Čeští vojáci bojují s angličtinou

Vojáci, kteří v souvislosti s plánovaným vstupem České republiky do NATO studují v různých kursech angličtinu, si stěžují, že kvalita výuky je špatná a lektoři je nedokáží připravit na závěrečné zkoušky. Velké procento ze stovek studujících vojáků je musí po zdokonalovacích kursech opakovat, někteří je nesložili vůbec. V osnovách podle vojáků schází především vojenská terminologie. „V kursech se učíme konverzovat o odjezdech vlaků, domluvit se potom s vojenskými návštěvami je poté," řekl jeden z důstojníků 4.brigády rychlého nasazení při úterní návštěvě představitelů 1.britské obměné divize. U brigády rychlého nasazení, jejíž jednotky se mají do sil NATO začlenit v roce 2001, respektive 2003, angličtinu na různých stupních znalosti zvládá na 250 vojáků, uvedl její velitel Hynek Blaško. Většina z nich složila normovanou vojenskou zkoušku STANAG ve stupni jedna až dvě. Zkoušku STANAG třetího stupně absolvovalo deset lidí z velitelství brigády. Ve tříměsíčních kursech se velitelé mohou střídat tak, aby nebyl ohrožen chod jednotek. Blaško připustil, že vojenská terminologie v kursech schází. Je to podle něj tím, že výuku vedou civilisté, a to Britové, Američané i Austrálané.

Jisty předstih ve znalostech angličtiny mají piloti na základně taktického letectva v Náměšti nad Oslavou. Protože nebyly peníze na letecký výcvik, mohli věnovat více času studiu angličtiny. *Sp. 4/12/'99*

O PARAŠUTISTECH



Sezemický "pan učitel" K. Gottwald byl vyjímečný muž. Napadá označení zapadlý vlastenec, písmák, historik, hrdý východní Čech. Měl radost, když k němu v r.1991 vydavatel t.l. přivedl válečného hrdinu G/C Rona Hockeyho, velitele 138. perutě pro operace za nepřátelskými liniemi. Na snímku jsou u desky na počest Alfréda Bartoše, velitele výsadku SILVER A v Sezemicích. Karel Gottwald zemřel 17.10.98 ve věku 64 let.

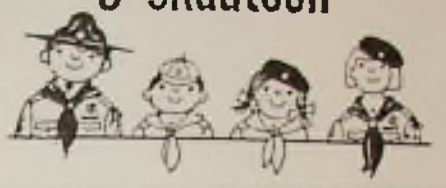


Na domě rodiny Strouhalovy v obci Hrušky u Břeclavi byla odhalena deska s tímto nápisem: "V době německé okupace 1945 zde ilegálně pracovala para-skupina CLAY-EVA, velitel kpt. Antonín Bartoš, šifrant čet. asp. Jiří Štokman a telegrafista čet. asp. Čestmír Šikola". Na snímku jsou zleva: Josef Bartoš, František Straka, František Létal a Jan Beneš, kteří skupině pomáhali.

Inž. Rudolf Pernický, nar. 1.7.1915 v Krhové u Val. Meziříčí, byl v r.48 přednostou operačního oddělení 14. pěší divize v Ml. Boleslavi; v listopadu 48 byl zatčen a odsouzen na 20 let. Dostal se ven až v r.1960. --4.2.99 na ČT 1 s hercem Markem Ebenem vystupoval Norbert Aurbach. Jeho rodina emigrovala z Prahy v r.1938 do Brazílie, později se přestěhovala do USA. Když vypukla válka se mladý Norbert přihlásil do čs. armády v Anglii a prošel para výcvikem. --Frant. Straka z Tvrdonic pomáhal za války skupině CLAY. Současným stavem v ČR je tak zklamán, že vlastním nákladem vydal knížku "Kam kráčí Česká republika?"

Poslal nám také delší článek o mjr. Bartošovi, veliteli parašutistického výsadku CLAY. Vystihuje dobře ovzduší na mor. Slovácku v letech 44-45 a zdůrazňuje statečnost a železné nervy členů výsadku. Malá chyba v knížce: pro zbytky čs. letců a pěších pluků po kapitulaci Francie nevyslala Anglie flotilu lodí, ale byly to lodě neutrální, např. egyptské. Podle podmínek kapitulace se anglické lodi nesměly přiblížit francouzskému pobřeží. --Dr. Z. Jelínkovi se v r. 1987 podařilo "propašovat" do vlastivědného sborníku "Severní Morava" dokumentární článek o paraskupině Glucinium /Lepařík, Hanina, Cikán a Trpík/. Lepařík měl smůlu, že narazil na dva agenty Gestapa /J. Háječek, R. Smrčka/, kteří ho vylákali do Prahy, kde ho Gestapo zatklo. V březnu 45 byl uvězněn na celách EZ /tajné oddělení/ v Terezíně. Tam pod jménem Peter Tooman chodbařil známý agent A-54, Paul Thümmel. Lepařík měl tehdy od Němců jméno "Lepší" a jako takový byl 28.4.45 popraven. Poslední týdny jeho věznění v Terezíně popsal tehdejší spoluvězeň Ivan Bambas z Kutné hory. Haninu, Cikána a Trpíka, které čekala poprava, zachránilo Pražské povstání. --Jiří Mikulka zachytil v knize "Morava v boji proti fašismu" /vyšla v r.1987/ válečné osudy Antonína Staňka a Jana Zemka. Po kapitulaci Francie se oba dostali do Anglie přes několik ostrovů v karibské oblasti, až v březnu 1941.

O skautech



Středisko Šedého Vlka Cheb zahrnuje Aš, Luby, Františkovy Lázně, Cheb a Mariánské Lázně. Skauting tam existuje od r.1938. Vychází bulletin "Skautský Špalíček" a nejznámějšími skauty jsou Václav Šefčík /na snímku/, zvaný RADA a jeho bratr Jan Šefčík - ŠROUBEK. Oba se zasloužili o výstavu o skautingu v chebském muzeu. Přišla hlavně mládež.



Drobné zprávy ze světa skautů a skautek:

Jaroslav Novák z Toronta nám poslal řadu zdařilých záběrů z pohřbu spisovatele a skauta Jaroslava Foglara. V dopise zdůraznil obětavou práci jeho sekretářky a zdravotní sestry Lídy Markové. --V Chocni se začalo skautovat před 80ti lety. Iniciátorem byl Vincenc Symon st. --Ve Vysokém Mýtě je aktivní středisko Lejsek. Dopisovatelkou do "Trsu" je M. Morávková. --Podle ústecké "Jitřenky" žil Foglar jako dítě v Ústí n.Labem. --Ústředí Junáka, Senovážné nám.24, 116 47 Praha 1, vydalo novou "Skautskou stezku", 36 stran. --53 českých skautů se vrátilo ze Svět. Jamboree z Čile. Vynikli podsadami, ale i tanečníky v národních krojích a kapelou. Články pro tisk připravila Petra Poslušná. --Foglar nebyl ženatý a neměl děti. Výhradní práva k vydávání svých knih dal nakl. Olympia v Praze. --Čeští skauti překvapili v Santiagu, že se dorozumněli španělsky. --7.oddíl Praha byl 7.3.1931 založen br. Ant. Cífkou, který žije v USA /viz inserát Old West Stamp Shop na str.8./ --V Roztokách u Prahy si ještě dnes starší občané pamatují, že v r.1968 byla v roztockém zámku úspěšná výstava o zakladateli čs. skautingu Svojsíkovi. Uspořádal ji obětavý Jiří Bayer-BYE GAN. --35. Středisko Jaroslava Rady v Praze 10 vydává zajímavý bulletin "Lokali". Hybnou silou je dr. Karel Skála-ATRI, Toruňská 329/4, 181 00 Praha 8. Tel. 855-1127. K 50. výročí konce WW2 vydali knížku "6 dní pod červeným křížem", která zachycuje příběhy skautů během Pražského povstání v květnu 45. --Krásnou pohlednici z Jeseníků nám poslal Roman Teichmann-STOPAŘ, Slepá 578, 739 21 Paskov. --Fr. Cigánek-ALBATROS z Přerova zastupoval Středomoravskou družinu Fanderlíkova oddílu na pohřbu br. Miloty Fanderlíka v Hradci 22. 1.99. --Skauting v Roztokách u Prahy přežil 3 zákazy /1940, 1948, 1970/. Středisko nazvané Lípa vede prof. Eva Chrudinová; má 96 dětí a 55 dospělých. Skautská rezervace v Máchově ulici, kterou vybudoval Jiří Bayer, má 4 funkční budovy. Jednu větší chatu pojmenovali po br. Planerovi "Rudolf". --M. Plachý-MIKY nám ze Světlé n.Sázavou poslal ročník 96 listu "Marabo", který tamní středisko 501-07 vydává. --Známý litoměřický skaut Daniel Benešovský vážně onemocněl. Jeho dcera je správkyní vodácké TORTUGY v Nymburku. --Prodejna JUN má adresu: Haškova 7, 170 00 Praha 7-Holešovice. Tel. 02/37 0555. --Jaroslav Karafiát-KARTA má adresu: Koněvova 7, 130 00 Praha 3. --F. Cigánek nám poslal závěrečnou zprávu o EUROCORU 98 v Žarnovici/Slovensko/. Bylo tam přes 1.000 skautů z osmi zemí. SAN 99 bude v Polsku 28.6.-6.7.99. --Josef Cihlář-PEP, Černokostelecká 87, 100 Praha 10, pracuje stále na dějinách čs. exilového skautingu. Čerpal mj. z materiálu sestavených K. Kukalem ve Švýcarsku, ale zjistil, že se týká jen Evropy a jen posrpnové vlny. Později navázal kontakt s br. Grandtnerem-CÍPOU v Halonadsku. Pokud se USA týče, PEP přišel na kopii dopisu, který poslal pres. Fordovi br. Woitsch.

Hraný dokument představí osudy výsadkářů

Praha - Operace československých výsadkářů na území protektorátu sleduje třídílné dokumentární drama Stínoví vojáci, jehož první část zítra uvede program ČT 2. Akce konkrétních skupin mají podobu hrané rekonstrukce. "Žánr hraného dokumentu jsem volil záměrně," říká autor a režisér Petr Hvižď. "Je víc dějový a emotivnější, tudíž i sdělnější."

Parašutistů, které vyslala londýnská exilová vláda za druhé světové války na pomoc zdejšímu odboji, byla necelá stovka. Poměr ztrát tu převyšoval průměr v jiných jednotkách - podle pamětníků znamenalo členství v paraskupině dobrovolnou "poukázku na smrt". Přesvědčky a honičky jsou v dokumentu inscenovány přesně podle vyprávění těchto "stínových vojáků" i civilistů, kteří jim tehdy pomáhali.

V tuzemsku dosud neobvyklý styl dokumentárního dramatu, v němž skutečné hrdiny historických událostí "hrají" současní herci, je v anglosaských zemích běžný. Daleko více než smyšlené osudy začínají diváky zajímat právě "true stories" - pravdivé příběhy, třeba životopisy či soudní procesy, na jejichž rekonstrukcích založila vlastní produkci například americká televize HBO. Hvižď připomíná, že obecně patří hraný dokument ve světě k nejprogresivnějším žánrům. V České televizi přijalo roli průkopníka brněnské studio - tady režisér, jenž debutoval hraným snímkem Řád, natočil v roce 1994 jiný dokument s tematikou odboje. Možnosti hrdinů. "Jakmile jsem na projekt Stínových vojáků získal od státního fondu kinematografie podporu, je logické, že jsem se s grantem vrátil do Brna." Téměř tříleté natáčení štáb zavedlo i do Velké Británie; pouze svědectví dvou ze všech žijících výsadkářů se nepodařilo zaznamenat: v obou případech kvůli zdravotnímu stavu někdejších vojáků. "Natočili jsme vzpomínky padesáti pamětníků - bohužel, čtyři z nich se televizní premiéry filmu nedožili," dodává režisér.

Tvůrci se vystavují možným kontroverzním reakcím: jmenovitě totiž představují ty, kdo za války selhali či zradili; v závěru pak dokonce zkoumají, do jaké míry zavinilo neúspěch některých operací britské velení. "Z dochovaných depeší vyplývá, že se s životy hazardovalo," potvrzují odborní poradci cyklu.

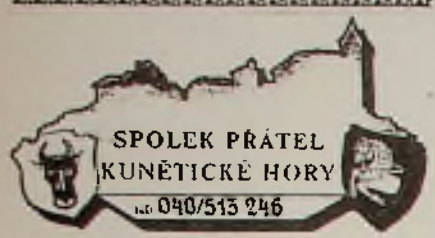
Hlasy "druhé strany", tedy příbuzných či přátel lidí, kteří na gestapu promluvili, ovšem v dokumentu chybějí. "Vypátrali jsme jen devadesátiletou paní, bývalou snoubenku jednoho ze zrádců. Mluvit nechtěla," objasnil Hvižď. Kromě toho by mu materiál přerostl přes hlavu - beztak už produkční lomil rukama, kdykoli objevil další svědky. Nicméně režisér uvažuje, že by jeden příběh vybral pro hraný film: "Lidé v ohrožení života odkázaní jen na sebe představují unikátní archetyp dramatických hrdinů." I proto Hvižď prosí diváky o další vzpomínky, fotografie, svědectví či kontakty "stínových vojáků".

MIRKA SPÁČILOVÁ

Poznámka: Tento třídílný TV seriál bude promítnut na závěr setkání veteránů u Janečků, 388 Atwater Ave., Mississauga, Ont. v sobotu 17.dubna t.r. /Podrobnosti na str.5 tohoto čísla./

Z České republiky

J.Rychlíková, expertka na vizovické pečivo,napsala,že po přečtení č.1-2 /99 na ni "dýchla tesknota".-- Zlínský rodák P.Jan Komárek je v čele českých Salesiánů. Ročník 1957.--Vynikající je národopisná revue "Podřevnicko",s podtitulkem Kronika okresu Zlín. Vydává a řídí inž.Jan Zeček.Adresa:Zádveřice 257, 763 12 Vizovice.-- Vsetínský básník Karel Vysloužil dostal v 50. letech za 4 leták 20 let.Trpěl na Bytízu.



- Název: Spolek přátel Kunětické hory. (dále jen Spolek)
- Sídlo: 530 02 Pardubice, Sukova 1260
- Cíl Spolku: podpora poznání, propagace, rozvoje a ochrany Kunětické hory a okolí



Představujeme našim čtenářům předsedu Spolku p. Miloslava Šimka. Spolek se ustavil 6.11.98 a Valnou hromadu měl 8. 12.1998. Ve výboru jsou Střítezský,Růžek,Filip a Rybička,přední občané města Pardubic.Klub přátel Pardubicka zastupuje p.Jiří Paleček.

Nedávno oslavil se svou paní Jitřenkou 50.výročí svatby.--Napajedla oslavila okázale 100.výročí povýšení na město.--Prostituce má být legalizována a lehké děvy mají platit daň z příjmu. Zjistilo se,že některé vydělávají až 1 milion Kč.ročně.--Internovaní čs. řemeslníci se uplatnili v lágrech GULAGU.Jeden z příkladů:kovář František Bitrich z Volyně.Dostal se až za Ural. Dnes žije v Litoměřicích.--Hana Šlechtová je ředitelkou Střediska křesťanské pomoci,Smilova 312, 530 02 Pardubice. Jde o nezávislou občanskou iniciativu. Spravuje i Azylový dům pro muže.Nedávno se přišel podívat Jan Ruml.--Odbory žádají,aby pracovní týden měl jen 35 hodin. Vláda navrhuje 40.--1x za 14 dní vychází list "Jezdec",6 stran,pěkné fotografie. V redakci jsou:Cyril Neumann a Ivana Kovaříková.Adresa:Vladislavova 24,110 00 Praha 1.Tel.0603-517-242.--Otec biskup dr.Jaroslav Škarvada oslavil 50.výročí vysvěcení na kněze.--V Praze zemřel film.režisér Fr.Vláčil.--V Prostějově ukladli zloději Svolinského betlém,který měl hodnotu 300.000 Kč.--Skupina exulantů podala stížnost Ústavnímu soudu v Brně ve věci vrácení majetku. Vedl ji Jan Honner.--Olomoucký radní R.P. prohrál povodňové peníze v kasinu. Za jeden večer to bylo 615.000 Kč.--Maltsko-lybijská společnost Corinthia Group přes akc.společnost Top Spirit vlastní hotely Forum a Panorama v Praze,Černigov v Hr. Králové.--Peroutkovu Cenu letos získal brněnský spisovatel Ant.Přidal.--Jedním z nejbohatších lidí v ČR je odvolaný šéf Chemapolu V.Junek,ročník 1951.Opustil KSČ v r.1990.--Býv.vězňové z Osvětimi žádají vládu,aby prohlásila 27.leden za "Den obětí".--Klub Esperantistů v Pardubicích vede Jarmila Rýznarová,Na Okrouhlíku 953/21,530 03 Pardubice. Vydává měsíčník"Intermilo".--Jan Svěrák bude s otcem Zdeňkem točit český film o čs.letcích v Anglii za války.--USA i Kanada odmítají více žádostí o víza,hlavně lidem pod 30 let,kteří nemají v ČR stálou práci. Z Floridy bylo deportováno na 150 občanů ČR a český konsul ve Washingtonu Petr Hrubec doznal,že Američané mají už naše lidi"přečtené".--V Nivnici zemřel lid.vypravěč Zdeněk Galuška,85.--Zjistuje se,kteří herci z Vinohradského divadla žádali pro zatčenou kolegyni Jiřinu Štěpničkovou trest smrti. Její pokus o útěk s malým synkem 22.10.51 byl provokací StB. Trpěla 9 let odloučená od synka.

Co je Ústavní soud ČR

Ústavní soud ČR se sídlem v Brně vznikl v roce 1993. Patnáct soudců jmenoval na funkční období deseti let na návrh Poslanecké sněmovny prezident. Ústavní soud dba o to, zda postupy obecných soudů nebo orgánů státní správy jednají v souladu s ústavou a Listinou práv a svobod. Rozhoduje mj. o zrušení zákonů či jejich částí, dále rozsudku obecných soudů i rozhodnutí samospráv. O zrušení zákonů či jejich částí rozhoduje patnáctičlenný senát, a to tak, že pro musí být nejméně devět jeho členů. Ostatními stížnostmi se zabývají čtyři tříčlenné senáty.



Sága o bratřích Baťových

Vloni vyšla ve vizovickém nakladatelství Lípa kniha Miroslava Ivanova Sága o životě a smrti Jana Bati a jeho bratra Tomáše. Obsáhlá pochvalná recenze na ni poté vyšla také v deníku Rovnost. Od toho dne cítím potřebu otázat se české a moravské veřejnosti, těch, kteří si knihu přečetli, jaký na ně udělala dojem.

Musím se ale představit, abych odůvodnila právo se tázat. Jsem třetí dcera Jana A. Bati, ústřední postavy této knihy a někdejšího zlínského podnikatele. Naše rodina se už nekonečné roky pokouší očistit jméno našeho otce obviněného z kolaborace s Němci. Otevřeli jsme archív našeho otce, aby dr. Ivanov mohl pátrat po pravdě. Ani on zpočátku nechtěl o věci slyšet, protože byl přesvědčen, že Jan Baťa byl kolaborant. Teprve až si prostudoval dokumenty, přijal tento úkol, který jej postupně zaujal natolik, že se pustil do svých samostatných výzkumů.

Po padesát let nám bylo znemožněno navštívit vlast, hledat příslušné doklady, které byly pečlivě uschovány, aby je nikdo nenašel. V roce 1991 jsme je objevili, a tak získali světlo, které nám umožnilo najít cestu k rehabilitaci Jana Bati, a to za přispění advokáta dr. Přemysla Rabana. Causa se dostala až k rukám příslušného státního zástupce, který dospěl k názoru, že případ je třeba obžalovat a rozsudek 15 let žaláře a ztráta majetku nemají žádný zákonný podklad. Víte, co bylo dál? Soudci, kteří materiály prozkoumali, neuznali závěry státního zástupce. I když by se v případě Jana Bati muselo zaplatit odškodné, nám neteží na srdci zřetel na majetkové záležitosti, ale především morální zadostiučinění.

Já jsem dnes brazilská občanka, provdaná, mám pět dětí a patnáct vnuků. Celá naše rodina nese hanebné přízvisko, které přisoudili našemu otci jako zrádci vlasti.

Dnes, když mám před sebou knihu dr. Ivanova, umožňující veřejnosti dozvědět se pravdu, chtěla bych navrhnout, hlavně mladým Čechům a Moravanům, kteří mají to štěstí, že jim žije ještě otec a matka, a snad také dědeček a babička, aby se jich zeptali, co znamenal Zlín pro tehdejší republiku.

Zbývá mi už jen oslovit českou a moravskou veřejnost, až si přečtou a promyslí knihu a až se přesvědčí o pravdě mých slov a mého výkřiku do tmy, aby pozvedli své hlasy a připomněli odpovědným, že existuje morální dluh.

Psala jsem před časem panu prezidentu Havlovi a vyličila jsem mu podrobně vše to, co zde píši, a žádala jsem ho ve jménu všech potomků Jana Bati, aby nám vrátil čestné jméno našeho otce, dědečka a praděda. Nezasloužila jsem si ani slovíčko odpovědi. Myslím si ale, že hlas naší veřejnosti by mohl být uslyšen

Edita Baťova de Oliveira Brazílie

VÝZVA
PRO MAJITELE (RESTITUENTY) ČINŽOVNÍHO DOMU NEBO VILY V PRAZE
ODKOUPÍME VAŠI NEMOVITOST
Jako vlastník desítek domů v Praze Vám nabízíme přímé a seriozní jednání, právní servis a platbu ve Vámi zvolené měně.
Pražská správa nemovitostí, s. r. o.
Seifertova 9, Praha 3, 130 00
Tel.:0114221088232 (p. Kulhavý), fax: 0114226284706

Věda za mřížemi

Referát dr. Zdenka Pousty

přednesen na konferenci v pražském Karolinu dne 19. listopadu 1998 na téma "věda v Československu v letech 1945 - 1953"

Věda je a ještě bude na tomto shromáždění skloňována v mnoha pádech. Referáty jsou tematicky pestré. Kromě zkoumání života na vysokých školách, ve vědeckých ústavech a vědeckých institucí v Československu, jejich proměn v kontextu se změnami politické moci v letech 1945-53, je ve středu zájmu věda pěstovaná nejen v těchto ústavech a institucí, ale také na vysokých školách, kde měla tradičně svou základnu. Zazněla zde i sdělení zahraničních kolegů.

Můj příspěvek se zdánlivě z obsahové náplně konference vymyká. Za jeho názvem se však skrývá širší cíl, chce upozornit na význam vědy a vzdělání pro život, respektive na jeho důležitost pro překonávání překážek v mezních situacích. Domnívám se, že by bez tohoto kamínku mozaiky poznání nebyl obraz života československé společnosti padesátých let úplný.

Jiří Mucha soudí, že ten, kdo nepoznal kriminál padesátých let, nepoznal 20. století. Přidejme ještě zkušenost, že ten, kdo nezažil krutě a rafinované výslechy, neprošel kárnými a pracovními tábory uranových dolů, nepodstoupil strádání a šikanu československých vězňů padesátých let, nepochopí při nejlepší snaze život za ostnatými dráty. Není jednoduché vžít se do psychiky člověka, který přestál údobí vyšetřovací vazby, byl odsouzen k dlouholetému žaláři či dokonce od soudu odešel s ortelem doživotního vězení, aby byl následně systematicky deptán vězeňskou mašinérií. Vyšetřovací metody byly více než kruté. Mnohahodinové, celonoční výslechy bývaly kombinovány s psychickým vydíráním a běžné bití bývalo "vylepšeno" údery gumovými obušky, či svazky řemínků přes chodidla klečícího vyšetřovaného nebo vyšetřované na židli. Ale jsou známy i metody daleko drastičtější i ty, které připomínají obrazy středověkých mučíren. Za zcela běžnou byla považována chůze do úmoru od okna ke dveřím celý, doplněná dřepováním, častým nočním buzením vyšetřovaného, který bezuk při rozsvícené žárovce nad jeho hlavou a jedinou možnou polohou ve spánku - na zádech a s rukama na dece, toho mnoho nenaspal. Hlad a žízeň, izolace od vnějšího světa spolu s psychickým vydíráním přes rodinné příslušníky tam doma, to vše patřilo rovněž mezi osvědčené praktiky při výsleších. „Jsem k smrti unavený a chci mít konečně pokoj," píše Jiří Hejda ve své autobiografii *Žil jsem zbytečně.*

Po ukončených výsleších a soudním verdiktu se uranový tábor či pevná věznice zdály úlevou. Jaká však úleva, když podle platného vězeňského řádu sice mohl udělovat tresty pouze po předchozím výslechu velitel věznice, ale praxe byla jiná. Bachaři trestali svévolně sami a mezi "nejostřejší" patřil čtyřiadvacetiletý, "Nosánius" (Michal Vlček) z Leopoldova. Vyžíval se v kolektivním dřepování, kdy nastoupení vězňové se museli na vzdálenost natažené paže rozestoupit a v dřepu pochodovat po vězeňském dvoře. Tuto formu „kachního pochodu" doplňovala ještě soustava pořadových cviků s poklusy prokládanými povely klik a spor. Bachař byl neomezeným pánem. Velitel Sboru vězeňské stráže pplk. Kloss na poradě vězeňských velitelů 6. dubna 1950 je jen v tomto pojetí utvrzoval, když je vyzýval, "nebát se omezovat výhody, a to na neurčitý čas. Velitelé oddílu SVS budou v budoucnu posuzování podle toho, jak dokáží udělovat tresty.... Vězeň nesmí mít dojem, že má na něco nárok. Není na místě žádná sentimentalita, teď když jsou ve vězení největší gauneři. V podobném duchu se nesly také instruktáže vězeňského odboru ministerstva národní bezpečnosti. Ostatně velitel leopoldovské věznice mjr. Jozef Bálent byl inspekční návštěvou ministra národní bezpečnosti Karola Bacilka a jeho náměstka Koúla ubezpečen, "že nemají žádné výhrady, ...takže ma to len utvrdilo, že čo robíme, dobre robíme" A mezi to dobré patřily i bunkry, doporučované rovněž pplk. Klossem. Do přibramského studeného železobetonového bunkru navíc za dešťě stékala voda a vyhladovělí a žízniví vězňové museli v ní a vlastních výkalech stát dlouhé dny a hodiny bez řádného přívodu vzduchu.

Jako zprávy z jiného světa nám proto připadají svědectví o nezdolném svobodném duchu vězněných padesátých let. Byl to ohromný intelektuální a duchovní náboj, který silou myšlenky dokázal zpleuhat bezpříkladná omezování a nepřátelská sevření. Na bezduchý útlak a snahu likvidovat vlastní svobodné uvažování odpovídali vězňové po svém. Básníci tajně a v pokoře žili poezií, herečky a herci recitovali stejně strádajícím druhům celé dlouhé pasáže divadelních her a filozofové se ujímali učitelské role. Přednášející i dychtivě naslouchající neměli možnost nahlédnout do příruční knihovny, neměli možnost ověřit si své jasné, že jedině takto, silou ducha a vůle mohou dobu ponižování a bezvýchodnosti přežít. Těžko si dnes představujeme, jaké povzbudivé světlo představovalo pro věžně odsouzeného na doživotí memorování anglických slovíček a učení se gramatickým vzorům. Význam vzdělání získal v podmínkách útlaku další dimenzi a uchopení výsledků vědecké práce generací se stávali o to intenzívnější.

Je-li věda definována jako soubor soustavně uspořádaných poznatků o nějakém předmětu a soubor metod, jak tyto poznatky získat, pak uctivým obdivem zjišťujeme, že se v československých kriminálech „pěstovaly" jak vědy duchovní, tak i přírodovědné. Vedle jazykovědy, filozofie, pedagogiky, psychologie, sociologie a teologie to byly vědy právní a národohospodářské. Rovněž se dostalo i na astronomii, biologii, fyziku a chemii. Tak širokým okruhem odborníků z rozličných vědních disciplín disponovaly věznice a pracovní tábory padesátých let.

Musíme si však uvědomit, že veškerá takto pojímaná "přednášková" a "vědecká činnost" byla v pracovních táborech, na společných celách věznic solí v očích věznitelů a nebyla ani v nejmenším trpěna. Její účastníci se vystavovali nebezpečí tvrdého potrestání. Za nepovolenou tužku, o papíru ani nemluvě, hrozila korekce. To znamenalo chudou vězeňskou stravu jednou za tři dny a pobyt v temnu a chladu. Vězňové si vždy našli pro sebe čas, obvykle když pracovali bez přímého dohledu bachařů, či když zůstali za zapadlým kátrem na noc sami. V předsíni společného vězeňského záchodu se tísní ženy posluchající profesorku filozofické fakulty Karlovy univerzity Růženu Vackovou, a dělají si poznámky, které se jim podaří v šedesátých letech při propuštění z vězení vynést. Jejich Růženka jim na každou doplňující otázku podává nové ze široka jdoucí vysvětlení. I při těchto přednáškových akcích bylo však třeba dbát na slídivou pozornost bomzákovu.

Mimořádný obdiv a uznání patří všem těm, kteří si dokázali nejen recitovat básně na samotkách, ale v myšlenkových úvahách nalézali i jistou zbraň pro přežití v celách zvláštního režimu. Zní to neskutečně, ale tou zbraní bývali i společné řešení řady technických problémů pomocí integrálních výpočtů, které prováděli Ota Stehlík a Miroslav Seferovič na leopoldovských samotkách. Ke vzájemné komunikaci jim vedle morseovky musel posloužit systém kanalizačních odpadních rour, ovšem za předpokladu, že ze sifonu tureckého záchodu napřed hadrem, vězeňskou čapkou či pouhou pěstí ruky odstraníli vodu. Bylo to ubíjení času nebo něco víc, když absolvent Baťovy zlínské odborné školy František Bím v prostředí se zostřeným režimem samotek vypočítává logaritmy, aby nakonec v těchto mimořádně obtížných životních podmínkách sestojil zcela funkční a po technické stránce naprosto dokonalé logaritmické pravítko?

Ženy pardubické věznice se úzkostlivě střeží, aby nepromarnily zdánlivě ztracený čas. Profesorky vyučovaly moderní jazyky a těsnopis, učitelky dávaly hodiny historie a zeměpisu, Magda Válková přednášela o civilizaci a jejích problémech. Profesorka Růžena Vacková, jak jsem se již zmínil, jim přednášela dějiny umění a její snahou bylo, aby svým vězněným posluchačkám dovedla "ukázat, na jakých základech spočívá evropská kultura, co lze vyčíst ze starověkých dějin pro zákony vývoje lidstva i v dnešní době". Přednášela jim, jak sama říkala, slohovědu.

Vymezený čas mi nedovoloval blíže se věnovat vyšetřovacím metodám a následné vězeňské praxi, ani se vyslovit k jednotlivým časovým etapám československého vězeňství a zastavit se u sociálního složení vězňů. Také represe měla v padesátých letech různou intenzitu, ta do roku 1953 - stalinská, byla nejvrdší. Vzhledem k tématu, bych rad ještě poznamenal, že v sociální struktuře bylo značně vysoké procento mužů a žen dělnického původu a také poměrně silně byli zastoupeni studenti či čerství absolventi. O to více pšpolala intelektuální pochoďeň mezi vězni. A právě dělník Adolf Bečvář patřil mezi vnímavé posluchače. Oddával se filozofii, úvahám o morálce a etice.

Navázal na válečnou výuku angličtiny v koncentračním táboře Dachau, aby se v lágrech a věznicích padesátých let učil latině a při filozofických přednáškách uvažoval o smyslu života. Učiteli mu byli absolventi univerzity i její profesoři. V červnu 1955 zazdil do stěny dílny leopoldovské věznice kovovou skříňku s rukopisem přednášek "vězeňské univerzity" dr. Pavla Křivského a profesora Bohumila Ryby. Zachránil tak část leopoldovských rukopisů psaných na kouscích balicího a toaletním papíru. V březnu 1992 je z úkrytu vyndal a věnoval Univerzitě Karlově. Díky prozíravosti pana Bečváře a profesionálnímu způsobu zabezpečení si tyto písemnosti můžete dnes prohlédnout ve vystavené vitríně a naše generace má před očima jeden ze vzácných důkazů o významu, síle a užlechtilém poslání vzdělanosti a vědy. Mým cílem bylo připomenout právě oblast vědy uvězněné. Pokud se mi to podařilo, pak tomu bylo proto, že jste byli ochotni vstřícně se přenést o více než 45 let zpět, a za to vám patří můj dík.

Mukl 4/1998

Jeden totalitní

Soudruh Husák si to jednou tak projíždí Hradištěm a zastaví si u krávě vilky. „To je váš baráček?" ptá se malého chlapečka na písku.

„Ano."

„A to krásné auto je také vaše?"

„Také," přitakává chlapeček.

„A víš ty," pravil soudruh Husák, „že jisem ten, kenemu vděčíte za tento blahobyt?"

Chlapeček sa na něho podíval, nafuk vyskočil, letěl do baráku a křičel „Mamiň, mamiň, je tady stryc Kurt z Mnichova!"

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Známý lékárnik Milan Vondráček ve Švýcarsku má novou adresu:Jupiterstr.3/1560,3015 Bern.--Ve státě Queensland v Austrálii zemřel nestor našich krajanů ing.Tomáš Jílek,90. Vystoupil už v prvním českém vysílání v Sydney v r.1954 a od té doby ve spolupráci s rozhlasem neustal.--Stanislav Štěpán z Holešova nám sdělil,že 18.5.98 zemřel v Casuarině v Austrálii jeho bratr Josef Štěpán.--Redakční radu "Mukla"ve Švýcarsku řídí Eugen Hoffmann.Vybírá kvalitní příspěvky.Adresa:MUKL,Postfach 4111,CH-8022 Zürich,Switzerland. Zástupcem v ČR je:Stan.Gajdošík,Okružní 4699 /612, 760 05 Zlín.--Zajímavý materiál:"Káva u Kische s Jaroslavem Drábkem a Janem Drábkem".Stalo se v době,kdy byl Jan jmenován čs.velvyslancem v Keni. JUDr.Jar.Drábek žil v té době v USA.--Odvážná a sympatická Magda Vašáryová se bude ucházet o úřad prezidenta Slovenska.Silným oponentem jí bude Rudolf Schuster,býv.čs.velvyslanec v Ottawě.--Ve Švýcarsku se objevila falešná slivovice. Má ji údajně na svědomí firma Diwisa Willisau-Lucerne. Pravá slivovice má na etiketě nápis R.Jelínek,švýcarský padělek J.Relinek.--Restituční spory chce Ústavnímu soudu v Brně předložit Beseda Sv.Čech,Postfach 1288,8058 Zürich,Švýcary. Zamýšlí sestavit seznam všech krajanů žijících v zahraničí,kteří přišli o svůj majetek v ČR.--Býv.hokejový profík Vladimír /Vova/ Zábrodský se ve Stockholmu věnuje tenisu. Hraje hlavně s dvěma dorůstajícími vnučkami.--V sérii "Tajemství erbů" přinesly"Vid.Svob.Listy" článek "Bořkové Dohalští z Dohalic". Kdo jiný to nenapsal,jako Jiří Louda..--S.F.Berton-Brzobohatý napsal pro "Střípky"na N.Zélandě článek o dvou prezidentech:o Benešovi a Háchovi.--Student FAMU T.Doruška z Rožnova p.R. byl hostem Maurů na N.Zélandě:večeře trvala dva dni.Cestoval autostopem a byl pobytem nadmíru spokojen.Vůbec mu nevadilo,že země má 70 milionů ovcí a jen 3 miliony lidí.--V X.obvodu Vídně si naši Sokolové staví moderní více-účelovou halu. Nejdůležitější bude tělocvična.--V Olten ve Švýcarsku zemřel Josef Sokol,8.3.1925-11.2.1999. Jeho bratr pracoval pro firmu Bata a je pochován na Batavě.--JUDr.Jiří Mejstřík, Václ.nám.56, 110 00 Praha 1,si vzal do hlavy,že se sestaví veledílo "Češi ve světě 1918-2000". /Poradili jsme mu,aby navštívil p.Gruntoráda a jeho Libri prohibiti a zajel do Centra pro studium exilu při olomoucké universitě./--Z Říma došla zpráva,že tam v únoru zemřel P. František Planner,86,býv.rektor Koleje Nepomucénum. Pomáhal našim uprchlíkům,když jich v Latině a v Capui bylo hodně.--Libuše Šlechtová /Paříž/navštívila Taiwan,kde měla výstavu svých obrazů.--Z Nijmegen/Holandsko/se ozvali skautští manželé Grandtnerovi.Zvlášť jim imponoval výstup dvou důchodců na Javorinu..

Ptá se mladík slečny: „Nešla byste se mnou do lesa na houby?" „A nebudu otrávená?"

IN MEMORIAM



Ing. Jan Stránský,

kolega-novinář a býv. vydavatel"Severských listů",zemřel v Atvidaberg ve Švédsku 11. února 1999 ve věku 69 let. Na parte se praví,že byl dobrým a čestným člověkem. Tak si to přál.Obrázek zachycuje manžele Stránských v r. 1979,když navštívili Kanadu a vydavatele "KL". Mezi pozůstalými je manželka Ludmila a synové Jan a Roman s rodinami.Honza je pryč..

V Praze maturoval na libeňském gymnáziu. Již tehdy začaly první politické potíže vzhledem k jeho členství a činnosti v národně socialistické straně. Svazu přátel USA a skautingu. Přesto se dostal na Vysokou školu hospodářských věd, ale ve čtvrtém ročníku byl pro svůj politický postoj vyloučen. Pracoval pak jako pomocný dělník, řidič a později jako programátor. Když se rozhodl s rodinou v roce 1968 odejít za hranice, členové skautského náčelnictva mu dali adresy na Velena Fanderlíka a dr. Josefa Němce, kteří v exilovém skautingu pracovali od roku 1948.

Stránským se podařilo dostat do Rakouska, kde pobyli tři měsíce a pak se odstěhovali do Švédska. A protože tam několik let předtím žil i vydavatel a redaktor Kanadských listů Mirko Janeček, nebylo překvapením, že na jeho popud ing. Stránský, jako občtavý a českou komunitou oblíbený aktivista, za nějaký čas začal vydávat časopis pro Čechy a Slováky žijící ve Skandinávii Původně to měla být jakási švédská podoba Kanadských listů, ale vzhledem k místním podmínkám a kanadské vzdálenosti vznikl zcela samostatný a originální útvar novin s názvem Severské listy. Měl postupně na 600 odběratelů, což je v poměru k celkem malému počtu česky a slovensky čtoucí populace ve Skandinávii značný úspěch. Jan Stránský připravoval své listy zcela sám, a jak to u exilových tisků bylo (a je) bez honorářů. Pominul kvůli tomu dokonce nabízenou lukrativní kariéru. Spíše se věnoval politickým a krajanským aktivitám. Byl zvolen předsedou Českých a Slovenských spolků ve Švédsku a poté se stal i prezidentem Sdružení čs. spolků ve Švédsku. (Tajemníkem byl před časem zesnulý Víta Lota.) Vyjednával na vládních úřadech záležitosti týkající se krajanských problémů, jakým byl před časem například jeden z posledních komunistických podrazů tzv. úprava vztahů.

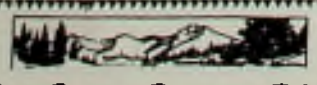
SEVERSKÉ LISTY Jan Stránský vydával celých deset let.

Jan Stránský je od roku 1949 členem Demokratického klubu. V roce 1990 byl jako někdejší, z politických důvodů vyloučený vysokoškolák, rehabilitován a ve svých 61 letech promován na komerčního inženýra. Za zásluhy o skautské hnutí mu bylo uděleno nejvyšší vyznamenání Českého Junáka, Rád čestné lilie v trojúhelníku, zlatý stupeň. *Český dialog*

NAŠI V USA

Populární český bál "Beseda" bude letos v hotelu Plaza v New Yorku 16.dubna.Mezi čestnými hosty budou přední diplomaté ČR v USA,pp.Vondra a Galuška.Hlavní organizátorkou je pí Betty Lee Knorr.--Při návštěvě Iowy doporučujeme National Czech and Slovak Museum and Library,30-16th Ave. SW.,Cedar Rapids,Iowa. Přehled aktivit má bulletin "Most".--Jožka Mestenhauser má adresu:Dept.of Ed.Policy and Administration,U.of Minnesota,330 Wulling Hall, Minneapolis,MN 55455.Tel./612/ 624-8350. Přijímá přihlášky účastníků Valné hromady SVU.--Chicagský "Hlas národa" měl studii p.Josefa Pokorného"Čihošť". Je smutné,že StBák-vrah Otce Josefa Toufara nebyl odsouzen a dělá si ze současné české justice blázny.--Sudetští Němci v USA uvažují o podání žaloby o vrácení zabaveného majetku během odsunu po válce.Sama americká vláda tlačí na Prahu a Varšavu ve věci židovského majetku,který byl konfiskován nacisty a později se stal majetkem vlád.--Během hladovky v Praze navštívil pí J.Fuchsovou i spisovatel Jan Beneš.--Z Las Vegas,Nev.se ozvali:Vlad.Vrbenský Sr. a Vlad.Vrbenský Jr. --V Jihlavě vyšla nová kniha Vladimíra Kříže,1725 Turk St.,Apt.11, San Francisco,CA. 94115-4557,USA: "Na dalekých toulkách". Obsahují rozhovory s Ed.Ingrišem a M.Zikmundem. Cena:$8.--Kabinet v Praze sice zvedl ruku pro dvojí občanství,ale parlament bude proti.-- Zlínský sportovec Zdeněk Jurásek projel Ameriku a napsal knihu "Route 66-Na kole po hlavní silnici Ameriky".--Am.občan Arnošt Lustig se dočkal nového pražského vydání své knihy "Démanty noci".V Melantrichu mu vyšla práce "Oheň na vodě".Nejnovější kniha "Krásné zelené oči" má vyjít letos na jaře.--Všechny činy bratří Mašínů byly soudním rozhodnutím nyní prohlášeny za promlčené. Mohou tedy zpět,ale není to ono,tvrdí. Také jejich sestra v Olomouci zastává názor,že"boj proti zločinnému režimu nebyl prostě zločinem".--Po té,co se nepodařilo vyřešit problém Kosova ani po intervenci pí M.Albrightové,se i v č. tisku objevily články a la"Reputace Albrightové dostala ránu". List"Denver Post" měl článek pochvalný pod názvem"The most powerful woman in the world".--Kniha J. Kalvody "Genesis of Czechoslovakia"vyšla česky v Praze.--Býv.am.resident Jindřich Tomáš,se stal náměstkem ministra obrany ČR a je nejvyšším armádním ekonomem.--

Vojta Náprstek přistál v Americe jako mladík 17.12.1848 a za 10 let se stal vedoucí osobností našich krajanů.Založil první český krajanský časopis a vychoval řadu pokračovatelů.Když se vrátil do vlasti,stal se propagátorem spolupráce vlasti s krajany. Vysloužil si za to přívlastek "Otec amerických Čechů"--Čs.diplomat František Munk se stal známým nejen jako organizátor UNRRY v ČSR po válce, ale po usazení v Oregonu měl na TV zajímavý program "Světové události a problémy". Rodák z Kutné hory,zemřel nedávno ve věku 97 let.--Fotožurnalista Sean N. Gallup cestoval 2 roky českým Texasem a výsledkem je kniha "Jouneys into Czech-Moravian Texas",160 stran a 108 barevných fotografií. Objednávky vyřizuje list "Hospodář" ve West,TX.--Dr.Míla Rechcígl a specificky SVU dostala od min.zahr. věcí ČR grant na projekt vytvoření přehledu historických památek,pamětihodností a archivních dokumentů vztahujících se k americkým Čechům. Odhaduje se,že v USA žije přes 1,500.000 osob českého původu. Nejvíc se usadilo v Chicagu,v Clevelandu,v Omaze a v New Yorku.Oblast kolem Cedar Rapids,Iowa byla skoro ryze česká a Vojta Beneš nazval město "českými Athénami"--Sokolská budova v Jižní Omaze byla nákladem 200.000$ renovována. Budova je stále plná mládeže, protože tam koncertují známé hudební soubory moderního typu. Předsedou Sokola je C.Mašek. Přiznává,že staří čeští kapelníci si asi se změnou nesouhlasili.



Old West Stamp Shop
Established 1953
COMPLETE LINE OF PHILATELIC SUPPLIES
TONY & CECIL CIFKA
ROOM 233 UNIVERSITY BLDG (303) 629-5182
910 16TH STREET DENVER, COLO 80202

PROCHÁZKOVÁ /KOŽELUHOVÁ/ HELENA

** 7.5.1907, Brno*
† 6.5.1967, Boston, Mass. USA

JUDr. HELENA PROCHÁZKOVÁ-KOŽEluhová byla neteří bratří Karla a Josefa Čapků, spisovatelů a jejich sestry Heleny. Roku 1928, jako jednaadvacetiletá, se stala doktorkou práv. Začínala jako pomocnice v právní kanceláři svého manžela, pozdějšího ministra a čelného představitele lidové strany, dr.Adolfa Procházky. Po jeho útěku do Anglie, v době nacistické okupace uprchla Helena Procházková na Slovensko, kde se, se dvěma dcerkami skrývala v klášterech. V srpnu 1944 se účastnila po boku Slováků Slovenského národního povstání. Po osvobození, v letech 1945-1948 byla významnou publicistkou. V časopise "Obzory" a deníku "Lidová demokracie" ostrým perem kritizovala porušování lidských práv, zákonů a páchání bezpráví na nevinných občanech. Nešetřila kritikou ani vlastní stranu a to vedlo nakonec ke zbavení mandátu a odstranění z veřejné činnosti.

Po komunistickém převratu, v únoru 1948 uprchla do exilu (29.2.1948). První dobu svého exilu žila s manželem v Londýně, o něco později v Paříži, kde vydávala konzervativní měsíčník "Návrat", který však po několika číslech zanikl. Později přispívala relacemi do vysílání Svobodné Evropy. Od r.1963 do r.1967 přednášela na Dena Junior College, ve městě Franklin u Bostonu. Byla profesorkou ruštiny, němčiny a francouzštiny.

Dr.Helena Procházková-Koželuhová napsala vzpomínku na Karla Čapka a jeho rodinu. Publikací "Čapci očima rodiny", vydala Sklizeň, (Antonín Vlach), Hamburk, 1961-1962. Kniha má tři díly.

/Pramen:"Poslední pocta",sv.I. Vlastním nákladem vydal red.Jožka Pejskar.resident Kalifornie./

Měsíčník moravského humoru a srandy:
"Trnky-Brnky",Box 55, 763 12 Vizovice, ČR. US$10 za rok..